

Рік XVI. Нью-Йорк. Четвер, 24-го Грудня 1908. Число 52.

Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, December 24, 1908. No. 52

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Падолист 1908.

V. 33. Нестор Максим ум. 22/8, 1908	1000
V. 39. Карек Лука ум. 18/8, 1908	500
V. 12. Павелчак Іван ум. 9/9, 1908	1000
V. 21. Чулик Ілько ум. 4/10, 1908	1000
V. 182. Кравець Іван ум. 10/10, 1908	500
V. 167. Урбан Михайл ум. 12/10, 1908	500
V. 6. Левко Василь Миколів ум. 25/10, 1908	1000
V. 33. Гладш Мих. ум. 14/11, 1908	1000
V. 121. Грайцар Марія ж. Мих. ум. 27/10, 1908	400
V. 162. Камінська Ірина ж. Мих. ум. 17/11, 1908	400
V. 93. Водньович Магд. ж. Томка ум. 9/11, 1908	400
V. 53. Дроздяк Анна ж. Романа ум. 23/11, 1908	400
V. 130. Паславский Петро	200

Разом 8,300.00

Платня гол. урядників за Листопад 190.00

Адміністрація Союзу за Жовтень 80.29

За протоколярні книги для Братств 44.81

Весь розхід виносить 8,615.10

Розмет платить 8348 членів на ціле посмертне (кождий по 92 цнт.) і 1058 членів на пів посмертного (кождий по 46 цнт.). Крім того кождий член платить за орган „Союзу“ по 10 цнт., на Резерв. Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Ф. Відних по 1 цнт.

Член на ціле посмертне платить 1.06 дол. а на половину посмертного 60 цнт.

Д. Капітала, предсідатель. С. Ядловский, секретар.
А. Шаршот, касієр.

Дмитро Андрейко.

„Де що про реорганізацію наших шкіл.“

На який лад реформувати нам наші школи.

Щоб не розводити ся широко на тему про реформу наших шкіл, не буду розписуватись подрібно про кожду поодинокую точку, на якій справи шкільництва можна поділити, себто не буду писати системою аналітично-синтетичною, а поведу се діло коротше, дорогою естетично-логічною а загальною.

Хочаби реформувати наші школи, мусимо вперше взяти під розвагу дві річі: нинішні національні наші потреби, і можливі на те діло средства матеріальні, т. е. цілі і фонди наших шкіл.

Головною цілею народних шкіл єсть релігійно-моральне виховане і загальне елементарне образоване шкільної молодіж. Нашим же народним школам належало-б поставити нині кінцею як головну

задачу стережене молодого покоління перед чужинецьким здеморалізованем і внародовленем. Проте наші школи малиб на разі ограничити ся на самім вихованю і елементарнім образованю наших діттей в рідній їм мові і прадідній вірі; загальне елементарне образоване і горожанське виховане треба б позіставити тутешнім публичним школам. Для браку всяких фондів і відповідних сил учительських ми нині ще і думати не можемо про питомі, народні школи, з повним правом публичних шкіл. Брак тих фондів унеможливає на разі також і так пожадану реформу нашого шкільництва, а тим самим здержує повний його розвій; все таки моглиб наші школи і при нинішніх услівях о много ліпше просперувати.

Майже всі наші громади розпоряджують нині тільки однокімнатним шкільним будинком, тай послугують ся в тих однокімнатних школах учительською, себто своїм дякуючим. І не легко прийшло би їм под-

бати нараз о школу двох або трьох кімнатах, тай о дві або три учительські сили. Тож для лекшого переведення реформи в наших шкільництві мусимо свої школи так улаштувати, щоб в одній кімнаті, при одній учительській силі могли они успішно розвиватись і осягнути свою ціль. Мусимо отже наші школи так зреформувати, аби при можливо найменших вимогах і коштах забезпечити собі національну егзистенцію на тій землі, не перешкаджаючи нашим дітям в просвітнім поступі. Такий діл при нинішніх наших услівях, після моєї думки, найліпше можуть відповісти однокласові школи, о двох а найвише трьох відділах (степенях), з наукою цілоденною, дво або одно разовою, в полученю з наукою доповняющею, суботньою. На заведені такої школи дозволяє тутешнє шкільне державне право. До таких шкіл малиб ся вписувати наші діти точно з укінченим в там роком життя, і ту повісталиб через 2 роки. Протягом того часу, при систематичнім і добре уланованім веденю науки і при помочи дому і церкви, наші руські діти не звиклиб еще в тім віці до англійщини, певно навчилиб ся і навиклиб до рідної мови і запізналиб ся достаточо з необхідними догмами нашої віри, та присвоїлиб собі знання читати і писання рідного слова. Розуміеть ся само собою, що наука всяка мусілаб вести ся правильно і після найвідповідніших та найпрактичніших метод, яких употребляє ся по перворядних народних школах культурного світа. З укінченим 8 мим роком життя повинні діти наші безумовно вписуватись в публичні школи, де они як старші, умово ліпше розвинені, і добре підготовлені знанем одного вже языка, легко моглиб вирівняти час опізнений в загальнім елементарнім образованю. В тім самім часі учащання до публичних шкіл, ходилиб наші школярі і в наші школи на науку до-

повняюще, суботнішню. Для доповненя відомостей з науки св. віри і з історії своєї народности, та для більшої вправи в читаню, писаню і конзервованю рідним словом. І ту малаб ся вести наука не тільки викладами і поясненнями учителя, але також добре дібраними і належито веденими домашніми лектурами (до того не обходячі підручні шкільні бібліотеки), дальше писанням меншими задачами, і справозданнями, через школярів в дома на тиждень опрацьованими, а наконіць механічним при своєюванем на память важніших квестій. Тим чином школярі наші вправлялиб ся дальше в своїм рідним, привикалиб до домашної лектури, а так не усталиб в самопросвітті і в віку позашкільнім. Але і та доповняюча наука, щоби відповіла своїй задачі, мусілаб вести ся точно, після обдуманих для неї правил, інструкцій і наукових плянів. Тай поміч сьвященника єсть тут необходимою і дуже важною. Сьвященник морально і службово зобовязаний вести науку св. віри в народній школі, катехізувати всю молодіж в церкві і кермувати її моральним житєм. Сьвященник винен до школи відноситись як найприхильніше, о добро і розвій школи усього дбати, і своєї ради і моральної помочи, а навіть власного пожертвова-ня для її добра не щадити. Тоді релігійно моральне виховане наших діттей пішлоб иньшим ладом. Тим чином засідалаб ся в молоденьких діточих серцях любов до свого рідного, а та любов, опісля в родиннім кружку, в рідного рода товариствах, читальнях, на сходинах і забавах розвивалаб ся і булаб тим товчком, який спричинював-би, що те наше покоління, чулоб ся свободніше між своїми ніж між чужими, що радше приставало би в своїм, а тим самим не цурало ся свого рідного і не винародовлювало-б ся.

Наука повисше наведених школах малаб бути цілоденною, одно або дво разовою. За цілоденною наукою промаває усе і не думаю навіть вгадувати про школи з наукою цілоденною або тільки вечірньою.

Однак належить нам (застановити ся ближше, над наукою дво і одно разовою, а головню тою послідньою. Наука дворазова відбуваєсь раз перед полуднем а другий раз в полудня. На таку науку учащання діти два рази денно, і два рази вертають домі. Така наука відбуває ся майже по всіх тутешніх школах; она там може і відповідна. Наука одноразова ведесть тільки раз в день, тож і діти тільки раз до школи приходять і раз домі вертають. В наших школах можеб і практичнійша була така одноразова наука, а як вже не всюди, то хоть по великих містах і по тих громадах парохіальних, до котрих приналежать дальше віддалені плеязи. Вона булаб передовсім хосенною в зимову пору. А промаває за сим от що: При одно-разовій науці потребують діти дальше замешкали тільки раз бити ногами, а тим самим мусать не так форсувати ся і нищити свої слабкі фізичні сили; діти не потребують наражуватись тільки раз на спеку, зимно, сніговицю, вітри і всякого рода непогоди, які часто спричинюють діточі хвороти, а навіть і смерть; вони не потребують виставляти ся по більших містах на різні нещасні случаи і пригоди, яких там чимало по улицах, не потребують спішитись, нераз і з порожнім жолудком, без сніданя, йти до школи. При такій науці лекше і дальше замешкалим дітям учащати до руської школи, хотяй се нераз може було-б получене для них і з малим коштом (кари або трен): мають они також більше часу на науку в дома, тай на необхідні для того віку забави з ровесниками. При тих всіх вигодах і користях діти на науці одноразовій віточісінсько не тра- тять з самого образованя, а практика вказує, що навіть охотівше і скорше наукою займають ся.

Та ще одно. Наші сили учительські, то самі дякуючі. Їх обовязки двоякі: церковні і шкільні. Заняття церковні щоденні, стають дуже часто перешкодою в щоденній науці, а се спричинює велику страту дітям в науці. Всякі заняття церковні в звичайний день, повинні хіба покінчитись найпізнійше до 9 ої години; аби о якій пів до 10-ої або і о 10 можна одноразову науку точно розпочати, а притім, щоб учитель мав хоть хвилинку перерви між одною а другою працею. Лучше сьвященникови пристосуватись до потреб і добра більшости, як всім, до його власної вигоди, або до вигоди хотьби і кількох парохіальних одиниць. — Тай те кождий признаєть, що може і за багато на одного, і дакувати і в школі учить, тай ще нераз за таку мізерну платню, що і дикати годі. Мусимо то уважляти, і заслужену працю справедливо нагородити, а в трудах такому бідняві, о скільки можнов помічи і улєкшити. І власне одноразова наука, приспорилаб дякуючим хвилі вільної, хвилі спочинку а також далаб йому можливість і силу приготуватись і до иньших вечірних занять та обовязків, як наука церковного співу, школа анальфабетів, підготова представлень аматорських, концертів, вечірниць і т. инь... То все о одноразовій науці зібравши разом, побачимо її практичність і хосенність. З того висновок, що де тільки можна, там належить її вводити в жите. А коли вже не цілий рік шкільний, то принайменше зимовою порою та наука для наших шкіл дуже догідна.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ
Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ

„SVOBODA“
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
134 Hudson St., New York, N. Y.
Published by
Little Russian Nat'l Union of
America.
Rev. P. Poniatyshyn,
Superintendent.
411 Washington Ave.,
Elizabeth, N. J.
Anth. Curkowskyj, editor.
184 Hudson Str., New York.
K. Kirczow, manager.
184 Hudson Str., New York.
Terms: Two dollars a year.
Established 1893.
Advertising rates furnished on
application.
Entered as second-class matter
December 21, 1906 at the Post
office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“
газетськє для руского народа в
Америци і орган „Р. Н. Союзу“,
выходить щє тиждня в четвер і
коштує:
в Америци на 12 місяців... \$2.00
по стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америци на 6 місяців... \$1.00

Оплачувати газету треба все-
гда з гори.
Гроші треба посылати в ре-
дакцію листом, або через
експресовий, або поштовий по-
сылку (моні ордер). Money
order, то є карточку, котру дїста-
єте від пошты або агента на
експресовій офісі, пішлить нам,
що без того ми не годні грошей
дїстати.

Адрес:
„SVOBODA“
134 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби его адрес змі-
няти мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.

NEW YORK, N. Y. тов. „За-
порожська Січ“, від. 117 подає
до прилюдної відомости, що річ-
ний мітинг відбуде ся дня 2-го
січня 1909 р. в гали під ч. 167
Е. 4th Str. Справозданє касове і
вибір нового уряду. Кожний
член мусить безусловно явити
ся під загрозою кари 50 цнт. а
урядник 1 дол. Взиває ся чле-
нів вирішати свої довги, бо
член велягаючий з довгом біль-
шим як 3 00, стратить право го-
лосу.

Уряд товариства.

Роздештвенне Преставпене

уладжують Клівлендські гр. кат.
руські школярі під управою Ів.
Поппа.
Відбуде ся дня 9. Януара 1909 р.
в Starn Turn Hall
1108 Kenilworth ave. S. W.
Ветупне слово... О. Е. Бурик.
Адам... Ів. Мішко.
Ева... Анна Бабинчак.
Сатана, зводителъ Еви. Ів. Мітро.
Ангел, що виганяє з раю...
... Марія Клим.
Цар Ірод... Йосиф Гладіш.
2. жовнярі Ірода... Ів. Ванік і
... Ів. Ількович.
2. комісарі Ірода... Ів. Секерак
... і Георг. Гладіш.
Три царі... Ів. Сувак, Йосиф
... Синяк і М. Бабінчак.
Рабін... Йосиф Капляфка.
Звіздар... К. Секерак.
Селянин... Йосиф Синяк.
Катерина, его жена. Кат. Синяк.
Олена, її мати... М. Гопковська.
Ангел... п. Анна Бурик.
Ст. Бача... Мих. Ратіца.
Желанє народу, віддекляме...
... Анна Петруе.
Пастирі і Ангели.
Роздештво Ісуса Христа.
Початок о год. 7-ий вечер.
Ветупне: родина або самотний
мущина 40 цнт., дівчина 25 цнт.
Сердечно повитаємо наших
Русинів.
Церковний Комітет.

Ность Нурилло.

Епітафіум галицьким виборам 1907 р.

Гори сповили ся імлою,
У білій імлі бр шумить, —
А там потоком долиною
Жалісно вітер гомонить.

А там високо, де Бог, в горі
Срібраний серп місяця став
На ясно-золоті чудо-ворі
У тихім смутку спогидає.

Време собака сторонами,
Цісарські шандари йдуть,
Тай закутого путами
Мужика кольбама бюгь...

А біля плоту, в воріт хати
В болю, в розпуки скомулять
Нещасна жінка, стара мати,
Дітий четверо, сиротят.

Там, по дорозі, кровця лить ся,
З тих неповинних, чистих рук,
Та руське діло к'землі гнеть ся,
З кайдан залізних й з мук.

Гей лихі люди!.. кат!.. кат! —
Чи довгий панування час?..
Кодись задріжать сї палати
За руську кров нещасних має!..

В. Короленко.

Казань про Фльора і Менахема, сина Бгуди.

В отсе время Рим могучо заводив усіми народами а його
власть простерла ся від краю до краю.

В Европі Римляни покорили Галлійців і побідили сильних
тілом Германців, і Бритийців, огороджених крім океана еще і
валом, і далеку Іспанію обліту з трьох боків морем. А також і
Греція і народи живучі довкруги Понту і многи, многи другі по-
хилили ся перед властю римського орла.

В Африці, від Стопів Геракла аж до Червоного моря, Карта-
ген і безчисленні Етіопі підчинили ся силі їхнього оружя і з'обо-
в'язали ся доставляти припаси, якими живив ся римський народ
протягом осьми місяців.

В Азії п'ятьдесят городів поклоняли ся владітелю Рима, гля-
дячи на лікторські пучки окружаючи консулів.

Египет і Арабія, народи Індії і Мізії, і Парти і горді Кірин-
яни, які виводять свій рід від Лякемонян і Мармародяни і страш-
ні Сирти і Насамони і Маври і Нуміди і многи, многи другі народи,
зложивши зброю, смиренно склонили голову у ярмо і трепетали...
Трепетали уже не перед мечем побідників, але перед пучками
лікторських різог, які засьно пригадували народам їх ганебне
рабство.

Умовили криваві борби, руки борців упали в безсиллю, тем-
рява смерти закрила очи палаючі ід свободі, змовкли голоси взп-
ваючі до оборони волі... Над занімілим в страсі сьвітлом підніс
ся римський орел, а власть Рима лягла над закріпощеним сьві-
том.

І на якийсь час настав мир на землі. Але ніс він з собою
не розцвіт, не щастє, але зло. Не оливна галузь мира, але бо-
дяки і терне росли на ниві життя, бо вона поливала ня не бла-
годатним дощем, але кривавим потом рабства, бо над нью від
краю до краю уносив ся стогін потоптаних і угнетених.

А гордий Рим жив овочами рабства, неначе сей орел-стервя-
ник, що годує ся падлиною; а від тих овочів розливалася отрута
у народі, отрута, якою перші отруїлись володітелі.

Перші цісарі, стрічаючи опір і розпучливу оборону народів,
які не забули ще про волю, руководили ся еще розумом; прима-
ною ласк притягали до себе тих, яких руки могли еще мечами
боронити волі; під цвітими чоловіколюб'я скривали вони кайд-
дані рабства і неволі, щоб не розбуджувати в гордих синах волі
— бажаня смерті у бою.

І тому то, підбивши Юдею, они оставили народови його пра-
дідні закони і віру в Єдиного і давну самоуправу. А жовнірам
заборонили під карою смерти входити у стіни храма.

І от усюди стихли оклики борби за волю, супротивленє на-
силлю завователів упало, сьвіт у безсиллю склонив ся до землі,
в ряди-годи страсаючи лиш в розпучі кайданами. І так минали лі-
та за літами. Римляни привикали приказувати, сьвіт привикав
корити ся. А в серці Рима росла зарозумілість і гордість. Він
думав у душі: „Хто днесь посягне ся рукою на мою власть?“ І
відказував: „Ніхто!“ І в цілім сьвітлі рабство вкореняло при-
вичка страха і низького раболіпія.

І Рим у тиші загального рабства ричав на весь сьвіт, як ри-
чить лев ночею серед лівійської пустині. А вселенна, неначе пу-
стиня, зі страхом і трепетом чула рик насильника, тямлячи на
стражданя батьків своїх а забуваючи на їх геройство.

А в міру сього як серед народів змовкало сьвяте чувство гніву,
— в Римі гинула міра вирозумілости.

По смерті кесарів Юлія і Августа вступив на престол жор-
стокий Тиверій, а по нім Кай — безумець, мріючий про се, щоб
на очах Рима скупати вселенну в потоках крови. А наконець,
після слабоумного Клявдія — найкровавіший з людей Не-
рон, з висоти цісарського престолу, на виду усього сьвіта, допав
ногами божі і людські закони. „На вершині гори поставив він
ложе розпусти“, насмівав ся над невинністю і напоїв кровю без-
винних здригаючи ся землею...

А в Юдеї уже давно не стало ні лагідного Петронія, ані
навіть Пилата, який було виніс з сьвятого города знаки з пор-
третом Кесаря, щоби не обиджати народніх чувств. Але прави-
тель Альбін, кровожадний і жорстокий чоловік, подібний роз-
бійнику, не залишив ніякої жорстокости над безборонними, так
що не було під сонцем такого злочину, якого-б він не поповнив

над мирними, тихо живучими мешканцями. „Бо він своїх копій-
ників, призначених для удержання порядку, уживав, щоб грабити
тихо живучих. Свобода слова була віднята, і ніхто не смів під-
нести голосу жалоби ані осуду тоді, коли многи царювали.“ І ні-
хто не був уже в силі оказати справедливу оборону, але грабити
і руйнувати міг всякий, хто лиш мав силу по тому.

І так росло страданє тих, що смиренно схилили карк у ярмо...

Так росло страданє, але чаші горя не внило еще у щерть.
Прийшовши на місце Альбіна, Гестій Фльор показав, що
в порівнянню з ним і Альбіна мож було вважати самою лагідно-
стію. Бо як що Альбін свої злочинства поповняв у тайні, крадь-
ки, то Фльор пишав ся ними, перевишавши самого Нерона.

Так росло дерево насилля на почві слабости, а гордість на
почві покори. І не було для народу надії і виходу, бо істочники
правди і справедливости були закриті.

Лучило ся, що в день празника оприсноків приїхав в Єру-
салим Кестій Галль, — правитель Сирії, маючий велику власть
у Римлян. Тоді безчисленна товпа Юдеїв, окруживши вельможу
з плачем і риданєм, жаловалась на утиск Фльора, молячи у ньо-
го справедливости і зашити.

І Кестій стояв на підвищенню посеред простягаючого ід ньо-
му руки народа і думав.

Він був суровий воїн і не лякав ся смерти, але трепетав пе-
ред гнівом своїх правителів. Його серце не задріжало у лютій би-
тві, але тремтіло перед поглядом неласки. Такі суть серця усіх,
що служать насильству.

І Кестій думав: если возьму їх в зашити, то впаде на мене
неласка Нерона, бо Фльор має силу при дворі, а Нерон давно за-
був за правду. Коли однак не заступлю ся за їх, то міра народ-
нього терпіння сповнить ся і він повстане. Тоді попливе кров, а
мені скажуть вести проти них свої легіони. Се послідне є дїнше.
Легіони на се суть, щоби бити ся і побіджати.

І поки він так думав, народ у розпучі простягав ід ньому
руки, а Фльор стояв поруч нього і сьміяв ся явно з народніх сліз,
кепкував з надії народу. Він знав, що люд не найде правди.

Приказав людюви мовчати і говорив Кестій з улыбкою на-
руги на лиці, щоби люд успокоїв ся, бо він, Кестій, прецінь дуже
добре знає, що Фльор і сам уже готов оказати людюви милосер-
діє.

Про се, щоб розсудити скарги людю не сказав ні слова і від-
їхав, а Фльор вїїхав разом із ним, щоби провести його до Кеса-
рії, на знак великої вдяки для вельможі, що покривав його вчинки.

А по сім прислав в Єрусалим розбитих. Так і Фльор скаже
17 талантів з скарбниці храма, яка була в вежі названій вежею
Антонія.

Таке було милосердіє насильника. Фльор посягнув на сьвя-
тинню, ограбуючи храм і весь народ.

Був поміж Римлянами чоловік, іменем Авль Катулль, тисяч-
ник. Се був сивоволосий воїн, що тямив времена боїв і поступки
суворих, однак розважних вождів... Він зрозумів в серці намір
Фльора і підніс голос перед легіонами та сказав:

— Чи тямив ти, Гессій Фльоре, за чим прислали тебе в от-
сю країну? Чи за сям, щоби утискати народ і самому безмірно
богатіти, чи навпаки — може для того, щоб мудрим панованєм
піддержувати єдинство імперії. А коли утиснений люд повстане,
а за ним повстануть другі народи, — який тоді даш отвїт перед
сенатом?

Але Фльор опанїлий властю і погордою до Юдеїв сьміяв ся
з мови Авля Катулля і говорив:

— Я знаю Юдеїв. Невжеж сей подлий наїрід посьмів би під-
няти ся проти нас, хоробрих Римлян? Ні!... римська держава
через них не захоїтає ся, але тільки нам, хоробрим, дістане ся
легка добыча. Юдеї, се труси і незгідні між собою. Коли-б на-
віть і повстали, то при такій легкій побіді буде нагода роздобути
великі користи, без страху перед Кесарем і сенатом. Коли однак
будуть дальше терпіти з питомою їм покорою, то ми захопимо
скарб сьвятині і вернемо ся на родину богачами полишаючи но-
вим легіонам глядіти за новою добычею. Користь — се надгорода
хоробрах, а судьба покірних — праця в користь других... Ти,
Катулль, боягуз і тому недостойний бути вождом мужів; для того
відійди в ряди простих воїнів, а знайдуть ся другі, що поведуть
легіони до слави і багатства.

Тоді посеред Римлян почувли ся грімкі крики. І хотїй були
воїни, що любили Катулля і думали так, як він, однак таких було
мало і тому вони не мали відваги противити ся. Катулль зняв
відзнаки начальника і став в рядах простих жовнірів.

А в Єрусалимі посеред народа повстав також великий за-
колот. Будучи незгідними поміж собою люди гомонїли і свари-
ли ся. Одні говорили:

— Чи довго ще нам терпіти насилє і наругу над сьвятиною?
Чив-ж не ясно, куди веде нахабство і зле серце Фльора? Він не
спочине, доки не захватить сьвятині, а захватить — се буде для
нього новий товчок до дальших насильств. По правді говорять ся:
так, як легіони стоять кругом знамени, так наш народ стоїть кру-
гом сьвятині. І як що знамя захватить ворог, то легіони розбі-
ті, і ворог вельми легко побиває своїх воїнів і приказав їм взяти
до себе. Если сей народ не спроміг ся захистити своєї сьвятині,
то проти чого він після сього стане? Невже-ж ми до сього маєм
стремити? Чи бажам, щоб легіонери, вертаючи в родини обя-
жені добычею, говорили своїм товаришам: „їдїть в Юдею. Там
народ з малою душею і для война нема в тім краю безпеки, лиш
самі приятности: Юдеї не знають боронити ся, але самі батьки в
покорі недорослих навіть дочок приводять до ложа жовніра.“

Так говорили посеред людю, розпалювали бунтівничого духа
і многи говорили: „Воїєм смерть на порозі Антонії, в обороні
сьвятині і чести. Фльор хоче меча — буде мати меч. Ми не нахо-
димо справедливости у Кесарії, так нехай Господь, що є судією
битв розсудить нас з Фльором.“

*) Йосиф Флявій „Про жидівську війну.“

Сини дивни війнов и друку:
ЗБІРНИЧОК
найкрасїйших пісень укрїнених
на Рождество Христє, Іордан, Во-
скресєніє, до Пр. Д. Марії і Сотво-
рителя, по 10 центів за книжочку.
Хто прїяше 50 центів дістане 6 кни-
жочок; а в 1 дол. дістане 13 книжочок.
Збірник апробований через Преосла-
венного Владику Клар Ортинського.
Зголошувати ся до
RUSKA KNYHARNIA,
404 Broadway, Scranton, Pa.
о. Ол. Пристаї, свящ.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

**ВАЖНЕ ДЛЯ РОБИТНИКІВ
ВАЖНЕ ДЛЯ ДІВЧАТ!**

Безплатне Руске Бюро Пра-
ці ім. сьв. Рафаїла, 339 East 20th
Street, New York (близько рус-
кої грек. кат. церкви сьв. Юрія)
межи 1 а 2 евею вишукує ро-
боту для мушчин і жєлщин, і у-
дїляє інформацій та поради ємі-
грантам.

Просимо всіх, що знають про
яку роботу на своїм плейзі для
мушчин, або дівчат, донести про
се під слїдующею адресою:

**ST. RAPHAELS RUTHENIAN
FREE EMPLOYMENT
BUREAU**
339 East 20th St., New York.

ХРИСТОС СЯ РОДИТЬ!
Серія переписних листків
(посткарт), 6 штук, призна-
чених на Рїздво і на Но-
вий Рїк, з дуже гарними ри-
сунками в руській характе-
рі, коштує 25 цнт.
Папір листовий з повіншо-
ванєм Сьвят і Нового Року,
з збавками 12 цнт. за 25 ц.
Набувати можна у Руській
Книгарни під адресою:
RUSKA KNYHARNIA
404 Broadway, Scranton, Pa.

Русини! позір!

По послідній ревізії книг бан-
кових, державні контролєри
ствердили, що

**German Savings
& Deposit Bank**
на розі 14-ої і Carson улиці,
South Side,
Pittsburg, Pa.

є одним з найбагатших і най-
певнїйших банків не тільки в
Пенсильвенії, але в цілій Злу-
чених Державах. Тому Русини
уважайте, де маєте складати
гроші на процент, де шифкувати
купувати, і відки висилати гро-
ші та де маєте закладжувати
справи війскові і нотаріальні.

З поважанєм,
И. Ф. Ерн, А. П. Міллер,
А. Бучак, Русин.

Вже вийшов з друку
Збірник
сїчових і хлопських хісєнь.

Цїна одного примірника 15 цнт.
За 1 долар вїсилаємо 8 примір-
ників. Адресувати так:

J. SLUZAR,
435 E. 6 Str., New York.

**Хто хоче
добре і безпечно
умістити
свої гроші
в ріднім краю
нехай посїлає їх
до
Народної
Торговлі
у Львові,**
котра має вже шість
своїх власних каме-
ниць. Від вкладок па-
кетинок платить
„Народна Торговля“
4 і пів процєнт.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Покровитель і почесний член
Р. Н. Союзу.

Іх Пресвященство Стефан Со-
тер Ортинський, перший русь-
кий єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балог,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg,
Pa.

Председатель:
Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-председателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-председатель:
Федор Гут. Кульчицький
Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Андрей Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чергін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut Str.
Yonkers, N. Y.

Василь Грешко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, Chicago, Ill.

Директор друкарні:
о. П. Поятишин, 411 Washing-
ton Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Ант. Пурковський, 184 Hudson
Str., New York, N. Y.

Менеджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

Головний організатор:
Мих. Беля,
56 Hamilton Str., Holyoke, Mass.

Посмертні вісти.

Рудавський Іван, член
Р. Н. Союзу, від. 63, Ford City,
помер і падолиста с. р. Небіщик
походив з Галичини, села Кро-
лик польський, пов. Сянік.

Марчак Амброзій, чл.
Р. Н. С., від. 42, Passaic, N. J.,
помер 23 жовтня с. р. Небіщик
походив з Галичини, села Росто-
ка вел., пов. Новий Санч.

Кацан Николай, член Р.
Н. С., від. 62, Monessen, Pa., по-
мер 15 падолиста с. р. Небіщик
походив з Галичини, села Воло-
вець, пов. Горлиці.

Барш Френк, член Р. Н.
С., від. 82, New Alexandria, Pa.,
помер 9 падолиста с. р. Небі-
щик походив з Галичини, села
Ропиця польська, пов. Горлиці.

Козачишин Єва, жена
Василя, члена Р. Н. С., від. 45,
Philadelphia, Pa., померла 30
жовтня с. р.

Олійник Параска, жена
Николая, від. 175, Detroit, Mich.,
померла і падолиста с. р.

Магера Олена, жена Ан-
дрея, члена Р. Н. С., сід. 1, Sha-
mokin, Pa., померла 29 падоли-
ста с. р.

Вічна їм пам'ять!

Ч. 752 КВІТ \$100.00
на сто доларів (485 корон), ко-
трі Анна Шандровська отрима-
ла як посмертну заповому по
мужу Теодорі з Головної Каси
Руского Народного Союзу в А-
мериці.

Тарнава (Галичина), 24 лп-
стопада 1908.

Анна Шандровська.

Свідки:
Василь Волошин,
Михайл Дзюбак.
Теодор Томір, вийт.

Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ 140.

Ч. 763 КВІТ \$181.00
на стовісімдесять один доларів,
котрі п. замуж. Павлик отримала
як посмертну заповому по бать-
ку Андрей часть сир. з Голов-
ної Каси Руского Народного Со-
юзу в Америці.

Roscoe, Pa. 1908.

Марія Врabelь Павлик.

Свідки:
Стефан Васко,
Іван Ванацький.

Ч. 785 КВІТ \$813.00
на вісімсоттринадцять доларів,
котрі п. Андрей Вайс отримав
як посмертну заповому по браті
Яков Вайс з Головної Каси
Руского Народного Союзу в
Америці.

Carnegie, Pa., дня 15 дец 1908.

Андрей Вайс.

Свідки:
Wm. F. Sossmy,
John Juszkevicz.

Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ 136.

В. Касків, секр.
Д. Збалишин, пр.

Ч. 786 КВІТ \$187.00
на стовісімдесять один доларів,
котрі п. Георгій Ф. Гакіус і о. А-
лександр Ротко отримав
як посмертну (надзвичайну) запо-
мугу за покор. кошта по Якові
Вайс з Головної Каси Руского
Народного Союзу в Америці.

Carnegie, Pa., 1908.

Юрій Ф. Гакіус.

Свідки:
А. Брандбура,
Ант. Яржомбовський.

Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ 136.

В. Касків, секр.
Д. Збалишин, пр.

Ч. 792 КВІТ \$100.00
на сто доларів, котрі п. Евфро-
зина Панько отримала як над-
звичайну заповому по своїм мужу
Афтаназі Панько з Головної
Каси Руского Народного Союзу
в Америці.

Olyphant, Pa. дня 18 дец. 1908.
Евфрозина Панько.

Свідки:
Стефан Сисак,
Федор Максимович.

Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ 19.

Стефан Сисак, секр.
Гант Фалат, пр.

Ч. 795 КВІТ \$50.00
на п'ятдесят доларів, котрі п.
Іван Савка отримав як надзвичайну
заповому з Головної Каси
Руского Народного Союзу в А-
мериці.

Breslaw, Pa. дня 16 дец. 1908.
Іван Савка.

Свідки:
Іван Сенько,
Панько Леню.

Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ 30.

Панько Леню секр.
Іван Гмитрпк, пр.

Рух
відділах Р. Н. Союзу

SCRANTON, PA. Бр. сьв. Ів.
Хрест. від. 160, подає до відомос-
ти, що річний мітинг відбуде-
ся дня 27-го грудня с. р. Spra-
вдане касове і вибір нового у-
ряду. Хто не явить ся, запла-
тить 50 цнт., а урядник \$1.00 ка-
ри.

Л. Демко, секр.

BROWNSVILLE, PA. Бр. сьв.
св. Ап. П. і П. від. 6 подає до
відомоси, що річний мітинг від-
буде ся 27 дец. с. р. з сліду-
ючим порядком: 1) справозна-
не касове; 2) місячні вкладки;
3) вибір нового уряду. Взиває
ся членів, аби вирівнали свої
довги, бо будуть викреслені з
братства і з Р. Н. С. Неявпші
ся на той мітинг підлягають ка-
рі 1 дол., а урядники 2 дол.

Ів. Петришко, пр.
Мих. Бенча, секр.

SEYMOUR, CONN., бр. сьв.
Івана Крест, від. 18, подає до
відомоси, що річний мітинг від-
буде ся 26-го грудня. Хто а
членів не явить ся, або не ви-
риває своїх довгів, заплатити
1.00 а урядник 1.50 кари. Вибір
нового уряду.

Буде приймати ся нових чле-
нів до 30 літ без вступного.

Т. Підліпчак, предс.
Н. Смії, секр.

GLEN LYON, Pa. бр. сьв. П. і
П. від. 27 подає до відомоси,
що буде приймати нових чле-
нів до бр. за половину вступ-
ного в місяцях грудня, січня і
люті.

М. Фуджак,
Н. Москва,
А. Фрппико.

ALLENTOWN, PA. бр. сьв.
Арх. Мих. подає до відомоси,
що буде приймати в місяцях
грудня і січня нових членів до
бр. без вступного.

Ст. Паланиця, скр.

McKEESPORT, PA. Тов. За
пороска Січ, від. 132 С. подає
до відомоси всім членам, що
річний мітинг відбуде ся 27
грудня с. р. з слідуічим поряд-
ком: 1) справознане касове, 2)
місячні вкладки, 3) вибір ново-
го уряду. Взиває ся всіх членів,
щоби явили ся як один, даль-
ше, щоби кожний член всі свої
належитости виривав, бо буде
виключений з бр. і Союзу. Так
само взиває ся ті особи, в ко-
трих знаходять ся братські гро-
ші, щоби на той день зложили
всі гроші до каси. Кожний член
мусить явити ся на мітинг за-
газ по Сл. Вожій до галі під
церквою на S. Singclar cor. and
Ringoln st. Котрий член ся не
явить, без ажноі причини, за-
платити \$1.00, а урядник \$2.00
кари.

Н. Макух, предс.
Д. Хоціньський, кас.
Н. Пастернак, секр.

DONORA, PA. Бр. сьв. Дим.
від 157 подає до відомоси, що
річний мітинг відбуде ся 27-го
грудня с. р. Кожний член має я-
вити ся і вирівнати свої залеж-
ности; хто не явить ся заплатити
50 цнт., а урядник \$1.00 кари.
Спізнпвшп ся тратити голос.
Мітинги відбудуть ся в цер-
ковній галі на 5-й улиці в че-
тверту неділю по 1-ім.

П. Ятчишин, пр.
Н. Кічан, секр.
В. Яблонський, кас.

NICETOWN, PA. Бр. сьв.
Володимира від. 105 повідомляє
своїх членів, що річне засіданє
відбуде ся 27-го грудня с. р. то-
чно о 2-ій годині по полудни в
Young American Hall, 4153 Ger-
mantown Ave. Вибір нового у-
ряду і інші важні справи. Кож-
ний член мусить прийти і ви-
рівнати свої залежности. Спізнпв-
шись пів години заплатити 25
цнт., а котрий не явить ся 50 цнт
кари. Урядник подвійно.

Мих. Поляк, предс.
Мих. Маліцький, сек.

SYKESVILLE, PA. Бр. сьв.
О. Николая, від. 129, подає до
відомоси, що річний літинг від-
буде ся в другу неділю по пер-
шпм в місяці січні 1909 р. в га-
лі на Magnus St. Початок о 2-ій
по пол. Неявпвшп ся член за-
платити 50 цнт. кари. Нових
членів до 30 літ буде прийма-
ти ся без вступного, вище 30
літ за половину вступного.

Н. Добровський, пр.
С. Прочко, секр.

ANSONIA, CONN. Бр. сьв.
П. і П., від. 10, подає до загаль-
ної відомоси, що річний мітинг
відбуде ся дня 27-го с. м. точно
о год. 2-ій по пол. в німецькій
галі на Maple St. Неявпвшп ся
заплатити \$1.00, а урядник \$2.00
кари. Всі мають вирівнати свої
належноти. Член, що винен з
дол., а не заплатити їх, буде ви-
мазаний. Вибір нового уряду і
много важні справи.

П. Ромцьо, секр.

BEAVER MEADOW, PA.
Бр. сьв. Мих., від. 95, подає, що
дня 13-го грудня вибрано слі-
дуючий новий уряд на 1909 рік:
Андр. Савка, пр.; Петро Гліта,
з. пр.; В. Яцканпч, кас.; В. Ши-
пула, секр.; Андр. Кравець, за-
писи.; М. Баран і Ст. Бушко, до-
зорці каси; Ол. Голіят, капітан;
Ів. Яцканпч, заставн.; Ант. Гой-
да, доз. хор. в Beaver Meadow,
Pa. і Юр. Кіч, доз. хор. в Коло-
рен; Д. Кевеш, дверник. Мітин-
ги відбувати сон авппи вснедні
га в першу неділю по 15-ім. Ад-
рес: W. Szyrula, Box 222, Ve-
aver Meadow, Pa.

В. Шипула, секр.

ELIZABETH, N. J. Бр. сьв.
Володимира Вел., від. 65 в Р. Н.
С., подає отрим до відомоси,
що на рік 1909-ий вибрано та-
кий братський уряд: Юр. Кра-
вець, пр.; Мих. Процак, з. пр.;
Вас. Левчик, фін. секр.; Вас. Гри-
ценко, рек. секр.; Мих. Соки-
ра, касієр; Кокст. Качурик, заст.
кас. Контрольна комісія: Вас.
Гриценко, Ів. Фуцула. Мітинги
будуть відбуватись в кожду дру-
гу неділю по першпм в галі п.
Василя Левчика під ч. 48 Wash-
ington Ave.

Юрко Кравець, пр.
Василь Гриценко, сек.

NEW KENSINGTON, PA.
Тов. Січ, від. 158, подає, що на
річних зборах дня 13-го груд-
ня вибрано слідуічий новий у-
ряд на рік 1909: М. Войтас, ко-
шов.; Т. Філіпів, з. кош.; А. Фе-
пович, кош. писар; В. Калино-
вський, з. пис.; В. Сич, сот.; Ю.
Мишталъ, з. сот.; А. Гусак, ко-
мен.; В. Волошин, хорун.; Є.
Чемерда і П. Кузьмиха, контр.;
П. Хрунпк, Н. Ятчишин, надз.
хор.; І. Желіньський, Г. Коваль,
і А. Дмитрів, полюб. суд. В.
Кузьмиха і Іо. Лобур, страж.

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER

Ви будете охороні від боляпан: РЕВМАТИЗ-
МУ, ФЛЮКСІЙ, ПЕРЕСТУДЖЕННЯ, КОЛЕНА
в БОЦІ, КОЛЕНА в ГРУДІ, БОЛЮ ЗУБІВ,
ВИВИХНЕНА, ПОТОВЧЕНА — всьа ужасне
PAIN EXPELLER RICHTER'S — ANCHOR — скоро
патарайте болючі місця після поученя яке в
кождоу бутелькою полуцаєте. Завше тримайте
бутельку в хаті, таж що в разі потреби зможете
скоро випіти. Всь автпим продають по
25 і 50 цнт. бутелима. Уважайте що ко-
жда бутелька єсть печатана на-
шпю червоною охоронною маркою
An. hor. Без сего єсть фальсифікат.
F. Ad. Richter & Co 216 Pearl Str.
NEW YORK

Для парохій на Різдво!

Вже вийшли накладом
„СВОБОДИ“
КОВЕРТИ
на різдвяний дар для
парохій, які після зви-
чаю щорічно склада-
ють парохіяни. Сі ко-
верти суть украшені
чудовим образом яко-
го відбитку подаємо, а
по боках знаходить ся
напись: „Різдвяний дар
п. _____ \$_____“

Ціна: 1000 коверт 5 дол.

SVOBODA, 184 Hudson Str., New York.

Адр.: Alex Fecovich, Box 595,
New Kensington, Pa.
А. Фецовпч, секр.

CANONSBURG, PA. На мп-
тингу Бр. сьв. Арх. Мих. від. 84
зістали вибрані на рік 1909 слі-
дуючі урядники: Ів. Федан, пр.;
Ів. Балоба, з. пр.; Ю. Степан-
чак, кас.; Ів. Гойда, з. кас.; Ів.
Радомський, секр. фін.; Ів. Чо-
пак, секр. рек.; Гр. Кир, дверн.;
Кар. Патч, хорунж.; Ал. Суме-
реба, оп. хор. на Washington,
Жв.; Ів. Хрунік і Мих. Русин,
оп. хор. на Canonsburg, Pa. Мі-
тинги відбувають ся в другу не-
ділю по першпм. Котрий член
не заплатити свого розмету буде
вмазаний.

Ів. Федан, пр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ
як пошукованя знакомих, оголо-
шеня бглів, представлєні, схо-
днї і т. п. друкує в „Свободі“
по ціні одного цента від слова
за оден раз. Гроші треба прпс-
лати наперед.

ХТО МЕНІ ЗАПЛЄ
докладні адреси своїх знакомих,
працюючих тепер по робочих
плейзах, дістане даром від мене
великий образковий календар
або красну книжку до молєня.
Адреси належить засилати до:
John Nemeth,
457 Washington Str., New York.

ДОБРИЙ ЗАРОВОК
Кожний може легонько зароб-
ити 12 доларів тижнево через
розповсюдженє нашого росій-
ського тютюну.
Пробу нисилаємо даром.
Паміть сейчас залучаючи мар-
ку на відповідь до
Russian Tobacco Co.
132 Nassau Str. Room 301
New York, N. Y. 41-2

ПОЗІР!
В дуже добрім місци стор на
продаж. Найліпше місце для Ру-
сина. Голосити ся до Knyharni
808 Carson St., S. S. Pittsburg,
Pa. H201 52—3

**Золота годинка і
ланцушон задармо!**
Американський вигарок з
позолоченою або нікель-
ною ковертою. Ігварантує
ся, що він тримає добрий
час і рівняє 10-доларові
години. За дарко ко-
му небудь хто спроводить
24 канавків золотарських виробів 10 цен-
тових. Пришліть свій адрес, а ми
шлемо сі золотарські рпчи; коли
сподасте пришліть \$2.40 за спровдані канав-
ки ми вишлемо сю годинку і ланцушон.
Crown Jewelry Co. Dept 8
882 Bosworth Ave., Chicago, Ill.

Свій до свого!

Нумо Братя! Свій до свого!
До Маммоша! Всі до одного!
Чужих усьх помпнайте,
Тільки свого підпирайте.
Мамрош Руєин справедливий,
А в бизнесі все уцпвий —
Хто-же хоче більше знати,
Прощу прийти й переконатись.
Горівки найлучші має,
Бо злих зовсім не тримає.
Й так віську, комовицю,
Для всьх добру славовицю
Арак, коняк, рум, палєнка
І кмпіквіка солоденька;
Вина рівнож всі хороші
І то за дешєві гроші.
Пиво свйже і холодне —
Лучше бути вже не годна.
Є цигара, щоб курити
Лпш у него тра купити.
Тому Братя, памятайте,
Та до нього завертайте.
А ті, що в контрп приїжджають
Най сєй адрес пампнають:
Prof. Mamrosh,
110 Morris str.,
Jersey City, N. J.

**Если Ви оціняете
добру віску (горівку)**
напушіть сейчас до нас, а ми
вишлемо Вам без кошту повну
квартиру найліпшої віски (горівки).
SECURITY CO.,
S. 252 Waler str., Chicago, Ill.

ВІДКРИТА ПЕРЕДПЛАТА
на літературно-науковий
двотижневник
„БУДУЧНІСТЬ“
Видає: Редакційний комітет.
Річна передплата в Америці
2 доларя на рік.
В „Будучности“ беруть участь
найзнаменитші українські письмен-
ники. На жаданє вислать
ся озакові числа. Адресувати:
Львів, Вірменська 25,
в ред. „Будучности“.

Читайте!
На підставі ухвали Конвен-
ції „Совза“, кожде братство
приналежне до „Совза“, по-
сильно мати отей книжки:
1) Книжку членів (Імен-
слов).
2) Книжку місячних сла-
сок.
3) Книжку нагону і прого-
солобу.
На сі книжки повинно пожде
братство вислати 5 доларів до
каси „Совза“

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — однока рус-
ко народна організація в
Америці.
Приймає членів від 1
року до 40 літ жита.
Вступне після літ.
СОЮЗ ПЛАТИТЬ:
В разі смери члена кляси „А“
(піле посмертне) \$1000.00,
В разі смери члена кляси „В“
половину посмертного \$500.00
Посмертне за жінку або мужа
члена кляси „А“ 400.00 дол.
Посмертне за жінку або мужа
члена кляси „В“ 200.00 дол.
Посмертне за діти від 15.00
до \$300.00.
В разі утрати: а) обох очей
міг або рух \$1000.00,
б) одної руки, ноги або ока
\$200.00.
Слм отець родини в шпиталі
божевільних, Союз платить що
року родині \$150.00.
Хто хоче вступити до
Союзу, мусить вписатись
також до братства, яке на-
лежить до Союзу.

Важне
для П. Н. Секретарів
Р. Н. Союзу.
Повідомляю раз на все,
що всі гроші належачі до
каси Р. Н. Союзу, посилає
ся так: на money-order-ax
або чеках виписує ся ім'я
Alex Sharshon, Shamokin,
Pa. Дальше так записаний
money-order або чек не по-
силає ся до Голов. Касієра,
але враз з виказами до
Голов. Секретаря. Головний
секретар офісїа відсилає їх
до Голов. Касієра.
С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Грудень.

24	Ч.	Даниїла прор., Луки
25	П.	Спіридіона, Алекс. м.
26	С.	Евгенія Ореста Луки
27	Н.	Праот., Тирса, Филим.
28	П.	Евтерія свят.
29	В.	Аггея прор., Теофанії
30	С.	Даниїла прор.

По причині пильних робіт при календарі Союзу, це часо виходить лише на 4 ри сторони.

Ред.
— Податок від сірників. Австрійська держава має оподаткувати сірники, або продаж їх переняти на себе, як тутю.

— Щось неімовірне. Вчитель школи, в Росії, оповідає в одній часописі про неімовірну подію, «28 жовтня цього року біля воріт школи спинилися пара коней. „Хто се?“ „Інспектор.“ Відчинилися двері і входить державний урядник. Слідом за ним увійшов стражник. Допоміжний урядников розглянути ся, стражник вийшов з моєї квартири в сні, а звітти в шкільну хату, де вже посиділи кілька хлопців на вечірню науку. Позирнувши грізним поглядом на дітей і на хату, стражник розсів ся за столом. „Дайте мені паперу.“ Дав їм папір. Пішли. „Читайте!“ Діти читали: написані найпоганіші, найпаскудніші слова і вирази. „Чи всі прочитали?“ Впевнившись, що його писанину всі школярі прочитали, стражник подер її на дрібні шматки. Тоді, вставши з-за столу і зробивши зо два кроки, крикнув: „Смирно!“ і вхопив револьвер та й наставив на школярів. „Я вас усіх вистрілю! Прийде вчитель, я й його застрілю й мені за се нічого не буде! Смирно!“ В класі — аж похололи діти. Діти нічого такого не сподівали ся. „Хочеш — я тебе застрілю,“ вдав ся стражник до школяра до другого відділу. Хлопець зомлів. А стражник тішив ся: він у пої переможця довго дивив ся на зомлілого школяра та на інших наполоханих дітей. Далі стражник сховав револьвер і тихенько, немов би таємничо став витягати шаблю. Махнувши шаблею, стражник поставив її гострим кінцем на голову одному школяреви, придержуючи її зверху за держалю. „Коли хочеш, я тобі з голови мозок витягну?“ — каже стражник школяреви. Напружені нервово школярі не витримали знущання. Вони всі разом гістерично заголосили. Зробивши все це, стражник увійшов в мою квартиру, де урядник, взявши з мене залежний податок, збирав ся вже відійти. Поїхали. Я пішов до класу і аж злякався того, що побачив. Про все це я сповіщаю губернатора.”

— Людоїд.—В Лянціані (Італія) застрілив один хлоп другого, відтак його порубав, зварив і з'їв. Звірського чоловіка арештували в хвилі, як заїдав серце своєї жертви. Кажуть, що він божевільний.

— Картофля замість яблук.—Якийсь Дайчман накупив у Сімферополі в Росії яблук та й переслав їх на станцію Голту південно-західної залізної дороги, щоб переладувати їх там у спеціальні вагони та післати у Сибір. Яблук доїхали до станції Шостакивки, а там з яблук стала картофля і на станцію Голту всі чотири вагони, де були яблук, прибули з картофлем. Звичайно, що Дайчман не хотів брати картофлю і подав претенсію до залізничодорожньої управи, щоб заплатила йому 30.000 карб. за яблук.

— 3 історії російського варварства.—Російське правительство видало розпорядження, що вільно хидів приймати на університет лише тільки, щоб їх число не переходило з проц. загально студентів. З тої причини в Одесі не прийнято на університет 17 студентів жидів. Не мучачи в простий і правильний спосіб віддавати ся дальше студіям, вони перейшли на магометанську віру і як магометани прийнято їх сейчас на університет. З того приводу одна російська часопись заміщує дуже справедливо: „О скільки з державного огляду корисніше мати замість справдішних жидів 17 також жидів, котрі легітимують ся лише документами, що вони магометани, не знаємо, але з морального і педагогічного становища годі уявити собі щось більше фальшивого та обурюючого. Приневолюють людей силоміць, всупереч власній совісті і поглядам до фікційної заміни поглядів, щоб лише могли скористати із звичайного громадянського права, права науки.”

—Американська воєнна флота в своїй подорожі наоколо світа виплила дня 20-го с. м. з порту Кольомбо на острові Цейлон Впрот з відти вона попливе до каналу суецького (що ділить Єгипт від синайського півострова) де правдоподібно прибуде коло 3-го січня.

— Дня 17-го с. м. в столиці Туреччини, Константинополі, відчинено перший турецький парламент. Навіть з далеких околиць поз'їздили ся Турки, щоб повні одушевлення взяти участь. У цілій турецькій державі величезно урочисто обходжено отворення сего наймолодшого в світі парламенту.

— В містечку Argo, Ill. ледки 16 миль від Шікаго вийшли на яв річи, які возом виглядають на казку і колиб державні урядники їх не потвердили, годі булоб їм вірити. В тій містечку мають свої склади „Cora Products Refining Co.“ „Lake Construction Co.“ „Patterson Fruit Commissary Co.“ і як вони всі дальше називають ся. Відносини між тамашними робітниками, переважно Слав'янами, суть немилі. Усі ці компанії днесуть в стані обжалованя о злочин насильства і неволення більше 1000 робітників. Робітників держано там в правдивім невольничстві. З тяжким трудом удало ся шістьом робітникам з тої неволі втіти, однак одного з них стражинки підчас утечі застрілили. Як детекти розслідили відносини робітничі в тих компаніях в впрот немілості, вкличучи до неба о цімсту. Маючи в недоволі відбутися ся процес має вивести на світло денне страшні річи.

— Подаю до відомости, що моя адреса теперішня єсть на протин самої церкви:
Rev. N. Pidhorecki,
329 East 20 Street,
New York, N. Y.

50

ПОДАКА.

Сим маю честь зложити прилюдно сердечну подяку спів. Драматичному Товариству „Українська муза“ в Jersey City, N. J. за дар золотого годинника з таким же ланцюжком, вручений мені згаданим Т-вом як його дрігентови і ріжисеру дня 13-го с. м. з день моїх іменин. Особлива моя подяка урядникам сего Т-ва, дд. Яворському, М. Келечаві і Т. Пацалі, котрі сим для мене величезним і дорогим дарунком зробили мені дуже милу і пам'ятну несподіванку. Щиро руське: Спасибі!

Jersey City, N. J. 21-го дец.
Андрей Гела.

ВИНО В СТАРИННИХ ЧАСАХ.

Від непам'ятних часів є загальне уживане вина як лікарства на слабости, худість тіла і неестранности. Н-й йорський артист п. Е. В. Надгерний зробив дуже гарний образець, представлючий молоду пару в офісі старинного грецького лікаря. Сей образець закупив Йосиф Трінер, фабрикант Амер. Елікс. Гіркого Вина і досконалу його відбитку прилучено до календаря за 1909 рік. Один примірник календаря пішли ся кождому за одержанем то цнт. в марках.

Jos. Triner
616—622 So. Ashland Ave.
Chicago, Ill.

EMIL BACHMAN

BADGES, FLAGS, BANNERS & CAPS
580 SOUTH CENTER AVE. CHICAGO

Найбільша чесько-словенська і християнська фірма прапорів, ігузків, братських відзнак, шапок та усі річи потрібні для братств в Америці

EMIL BACHMAN
580 So Centre Ave., Chicago Ill.

Пішіть по нам великий, 60 сторін чисельний каталог, в яким містяться як також сотні похвальних листів від всіх славянських братств в Америці. Пішіть до нас по словенськи або по руськи — аж хто уміє. Знаємо по руськи читати але відповісти будемо по словенськи.

THE FIRST NATIONAL BANK

OF MINERSVILLE, PA.
Капітал \$50.000.00 Надвиплата і нерозділені зиски \$93.000.00
Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк в Скулжам Кавіті.
Проводить загальний банківський бізнес. Видає міжнародні лоні ордер, драфти і пересилає гроші до всіх .тий сві. Де-позити сего банку подвоїлись протягом останніх 5 літ і виносять тепер около \$500.000.00.
Гроші пересилає че. з фірму Knauth Mesrod & Co. New York, N. Y. K

Позір! Позір!

В Manhattan Lyceum 66-68 E. 4th Str.

в Пятницю

дня 22-го січня 1909 р.

Діти батька Хропівницького в Нью Йорку відіграють по раз перший

Глитай або Павук

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ

Баль і Почта любови.

Руска Агенція Корабельна і Пересилка Грошей

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує слідуючі справи:

Пересилає гроші до всіх країв по цінах можливе найтанших і як найкорше.

Продає Шиферти на різні лінії корабельні до старого краю і з краю до Америки по найтанших цінах.

Виробляє повновласти, контракти купна і продажі за-емотрені підписом консуля; перепроводжує всякі інші справи зі судами і старокраєвими властями.

Пологає справи військові, як увільнення від асигнування, військової контролі, увільнення від акрав і т. п.

Міння гроші — старокраєві на американські і американські на краєві після бжучого курсу.

Адреса:
Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson Str., New York, N. Y.

35-долларовий годинник лише за 15.50 на кредит

зі сплатою на рати протягом 8 місяців. Найбільша перевага і спосібність, яка кождому могла бути. Ся хороша годинник, з золотими грубо ковчезами і артистично вирішаними після найновішої моди, гарантує ся на 25 літ; один одиниць можуть виступити на ціле життя. Мането вибрати собі в киші: Elgin, Waltham, Hampden або Tawanna movements. Нерка єсть найкраща; йдуть дуже точно і суть загально внаші, як найкращі і наймоднійші; наперучують ся пружиною. Ми жадаємо за сі високої вартості годинники лише за 15.50 місто їх дійсної вартості 35 дол. Ми не жадаємо грошей наперед. Виплатіть нам Експресом для оглядення, а если вам годинник подобав ся і ви будете задоволені в сел надвиплатити до сего ціни, то заплатити агентом експресовому 7.50 і за пересилку, а сел агент віддасть вам сел годинник. Решту, то є 8.00 дол. ви будете сплатувати місячно по 1.00. Ми вам віримо без гваранції, без підписку паперів. Ми не звідусю ся ваших приятелів і ваших судів про вас. Тільки напаміть ваше замовлене і обійдете заплатити. Пам'ятайте, що ви єсте в повній посіданні годинника, сейчас не адекватно сего задатку. Хотів хотів заплатити цілу суму за сел хороший годинник, то для того ми установили спеціальну ціну 13.50.

S. C. Freter & Co., 52 Dearbon Str., Chicago, Ill.

Руский Лікар

Doctor S. Robert Schultz

39 East 7th Str. New York.
Телефон 3645 Orchard.

Лічить усякі недуги діточі, мужескі і жіночі.

Вилічене — сли можливе — гварантує ся. Лічить після найновіших систем електрикою, та посідає найлучші електричні машини.

Досліджує при помочи промінів Рентгена. Nebulitzer — одинокое найуспішніше средство проти катару при помочи інгаляції.

DOCTOR SCHULTZ
39 E. 7th Str., New York City.
поміж 2 а 3 евеню.

Оден з найбільших броварів в Америці.

І АРІТЬ ПИВО НА КРАСВИЙ ОПОСІ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по-Голова від него коштує сего пива, ніколи не болить, то иншого вже не бо єсть здорове і буде пити. ПОЖИВНО.

НЕ ТРЕВА ЕГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, ВО ДОВРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРІТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

ВИРОБИ БРАЦКІ

шашлі, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.

Ціна і проба вислає даром.

Можете писати до нас по руськи, словенськи або польськи.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

Одиникий руский адвокат і нотар на цілу Америку
Доктор прав
ЮЛІАН ЧУПНА
Консулярний комісар.
Пологає все справи в Галіції, Процеса спадкові і грошові. Відбере гроші від довжників. Справи військові. Споряджує контракти, повномочія і всі інші документи. Перепроводжує ітдбуляції і всі виписи рішотечні. 2—3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.
Адреса поштової: JULIAN CZUPKA, LL. D. P. O. Box 372, WILKES-BARRE, PA.

MERCHANTS NATIONAL BANK

Шенандоа, Па.

Капітал 100.000.00 дол.
Надвиплата 120.000.00 дол.
Депозити нижше цілї мільона долларів.

Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередню контролю тогож уряду.

Є се одиникий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в яким міститься ся почта. Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі долларів проплату своїм костюмерам, котрі мають в шм свої гроші.

Там розмовляє ся по руськи.
Merchants National Bank
на розі улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.

Читайте уважно!

Звертаємо увагу усіх Ви. Родичів що однією управленим до пересилки грошей на свій Коштовітот є

ГАБРИЛ ДЗЯДИН.
130 Main Str., Derby, Conn.

який є нотарем публичним і має капітал в стейті в сумі 10.000 долларів.

У асикій справі удавайте ся лиш до нього. Він виробляє повновласти, контракти купна і продажі і т. д. Пологає все справи військові як увільнення від асигнування, контролі, виправ і т. п. Продає шиферти на всі лінії корабельні. Міння і пересилає гроші до всіх країв.

Тому, Родичів, проче з чужими удавайте ся лиш до:

GABRIEL DZIADYK.
130 Main Str., Derby, Conn.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офісі: від 8 ої до 10-ої год. раню, від 2-ої до 4-ої попол., від 7-ої до 10-ої вечер.
Old P'hone 1269—B

Ім. з 17 намінами
желізнничий
годинник
і жінок, накручує ся без електрики, позолочуваний, з гваранцією на 20 літ, подвійні куверти красю вирізані. Ходить безупинно точно та спеціально зроблений для людей, котрі роблять при ліценціях, і гварантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми виплатимо сел годинник на кождо адресу за послілатою (С. О. D.) \$5.75 і за зворотом пересилки, а тим привілеєм, що кождий може його оглянути, і если ему не подобав ся — то тоді не потребує платити ні одного цента. За такий годинник у вишнього вунца треба заплатити 36 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочений ланцюжок в даромісом — додає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO.
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Накладом „СВОБОДИ“ вийшли Папері листові окрашені гарними вістками і портретами папих руських гонів — Шевченко, Драгоманів, Франко, Лисенко і Богдан Хмельницький. Продає друкарня „Свобода“ по ціні 50 цнт. за 25 штук. Адреса: „СВОБОДА“
184 Hudson Str. New York, N. Y.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.**Розмет за місяць Падолист 1908.**

В. 33. Нестор Максим ум. 22/8, 1908	1000
В. 39. Кирек Лука ум. 18/8, 1908	500
В. 12. Павелчак Іван ум. 9/9, 1908	1000
В. 21. Чулик Ілько ум. 4/10, 1908	1000
В. 182. Кравець Іван ум. 10/10, 1908	500
В. 167. Урбан Михайл ум. 12/10, 1908	500
В. 6. Левко Василь Миколів ум. 25/10, 1908	1000
В. 33. Гладий Мих. ум. 14/11, 1908	1000
В. 121. Грайцар Марія ж. Мих. ум. 27/10, 1908	400
В. 162. Камінська Ірина ж. Мих. ум. 17/11, 1908	400
В. 93. Боднєвич Магд. ж. Томка ум. 9/11, 1908	400
В. 53. Дроздяк Анна ж. Романа ум. 23/11, 1908	400
В. 130. Паславский Петро	200

Разом 8.300.00

Платня гол. урядників за Листопад 190.00

Адміністрація Союзу за Жовтень 80.29

За протоколярні книги для Братств 44.81

Весь розхід виносить 8.615.10

Розмет платити 8848 членів на ціле посмертне (кождий по 92 цнт.) і 1058 членів на пів посмертного (кождий по 46 цнт.). Крім того кождий член платить за орган „Союзу“ по 10 цнт., на Резерв. Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Ф. Відних по 1 цент.

Член на ціле посмертне платить 1.06 дол. а на половину посмертного 60 цнт.

Д. Капігула, председатель. С. Ядловский, секретар.
А. Шаріонь, касієр.

Наша незгода і її наслідки.

„Незгода руйнує“ — каже стара як сьвіг приказка і хто пригляне ся житю нашого народу, хто перекине картки нашої історії-бувальщини від найдавніших часів, сей певно не знайде примірів згоди між нашим народом, так взагалі, як і між одиницями.

„Історія — повідають — є учителькою життя.“ Та чи ми багато в неї навчилися, в оїї нашої історії? Чи ми навчені довголітніми доказами брались за на праву наших невідрадных обставин, або чи беремось тепер за се? Чи ми старались розв'язати сей гордийський узел, винайти корень злого і виполоти бурян в час, щоб колись за мізною не було? Ні!

Восьмим Русь нашу яко органічну цілість, яко державу. Уже в найдавніших часах, о скільки історичні записки сягають, ми не в силі були з'єднитись і спільними силами побивати лютих ворогів наших. Чужі мусіли у нас лад заводити. Наші предки аж чужинця Скандинавця призивали, щоб став у них головою-князем, та лад заводив. А ідм дальше в князів часи. Коли лиш Русь доходила до якоїсь могутности, сили, сейчас з'являлась відьма — незгода і руйнувала пишні здобутки, працю цілих десятків літ поодиноких „великих та мудрих“ князів. Що удалось здобути Володимирові і Ярославові, нашим найсвітлішим володарям, те сейчас по їх смерті падало а причиною була завжди незгода, братовбійча борба, усобиці. Чи була-б нині Московщина (Росія), що від початку свого існування, була великим лихом для нас, гіршим від лихолітя Турків і Татарів, як би не наша незгода. Ми самі дали почин до єї повстання, самі оснували єї серед фінських та чудеских лісів і багон а она істє тепер наше тіло, везацькими трупами клала основи під місто. Петербург. Але ми не нарікаймо на се, бо самі причиною сего. Чи були б ми

терпіли важкі лихолітя половецькі, татарські і другі як би була згода у нас? А хто був причиною, що Русь загарили Ляхи в 1340 році? Наша незгода! Ми схаменулись, але вже за пізно було. Ми стогнали у ярмі неволі, каялись, нарікали, та що з того. Нам видно не судилось! Майже три століття ми так перебували, майже три віки покутовали за гріхи наших батьків, за нашу незгоду. Появились козаки, прийшла гетьманщина. Нечайно являесь мов у казці зашитник руської долі, великан герой Хмельницький. У него були найчистіші гадки, він бачив нашу не долю, пропасть у яку нас незгода загнала та забажав добути нас із неї, забажав меєти. Та знов незгода, що мов лиха недуга нищила нас, не дозволила йому перевести в діло його великих мрій, його задушевних бажань.

Ми часто звикали закидувати Хмельницькому брак політичного знання і спириту на оправдане факту, що він маючи нагоду, не зробив сего, що був повинен, а іменно, що не оглядаючись на нікого, повинен був основати самостійну українсько-руську державу. Погляди наші неконче добрі, бо ми оправдуєм лиш свої провини, свої гріхи.

„Ой Богдане, славний наш гетьмане!

На щось віддав Украї Москалам поганим? — питаємось у пісні Хмельницького. Се було але, певно, бо лучше було єї Туркам-бісурманам віддати, які були-б хоч на стільки толерантні як за князя Льва, але справа самого віддання України Москалям не свідчить о лихих замірах Хмельницького. Він передав єї, бо мусів, бо не було єдності, згоди в громаді, між старшиною, а він не мав на кім опертись. Його заміри, були чисті як хрусталь, як се бачимо в початках гетьманованя.

А наказний гетьман Полуботок, що скінчив під „московським калавуром“, чи міг дещо зробити, хоч мав прехороші заміри? Ні, незгода між старшиною не дозволила йому довести до чого путнього.

І так тягне ся се лихо аж до нині, де ми поділені кордонами „живем своїм життям.“

А нині чи інакше? Чи ми може навчені наглядними доказами в нашої бувальщини, стремимо до спільної мети, мети нашого визволення. Коби само прийшло а ми лиш дивитись на се могли — було-б і гаразд.

Розсіяні по цілому сьвіту живем з дня на день, вижидючи Божого змилування. Коли деяка справа важніша вирине, ми прокинемось, прочунаємо, спалахнем солом'яним вогнем на хвилю і дальнє ведем своє злиденне життя. А були між нами і пророки, що віщим духом передказували нам нашу долю, та що з того? Чи ми ішли за їх науками, за їх провідними думками, яких кождий придержувати ся повинен? Чи їх „золоті слова“ промовили до нашої душі, і чи загрили нас до сьвятого діла? —

Ні! А чому? Знов причиною незгода!

Так було і є між нами, яко суспільностию А по між одиницями чи є згода? Чи є згода між нами, що разом творимо суспільність, творимо міліони? Ні, нема згоди! А ян недуга одного лиш члена нашого тіла є, то спричинаєсь обезсилєне цілого організму, так і в нашій суспільности. Незгода одиниць наводить недугу на цілу суспільність а часто невинні мусять терпіти за блуди своїх братів. Нашу незгоду використовують вороги і поволи ведуть нас у пропасть, роблять з нас бездушні колоди, яким і життя не мило.

Стережіть же ся брати незгоди, сего найбільшого лиха на сьвіті. Кожний з нас має чейже розум і свободну волю, тож нехай буде чоловіком, бо інакше годі нас буде людськи називати....

Читальня ім. Мир. Січинського в Найс-тані, Па

В сльозах росли, та вирости;
Замучені руки
Розв'язались — і кров за кров,
І муки за муки!...

Отєї слова нашого сучасного месника врились глибоко в серця Найстанських Українців і щоб пошанувати його заклали тут читальню ім. Мир. Січинського.

Та нїм розкажемо про заснованє читальні, наперед усього належало-б спізнати де-що про тутешних Русинів. Від кількох літ осіло тут споре число Русинів - Українців, майже всі з повітів Перемишля та Добромиля. В тих повітах по більшій частині було москвофільство і аж в останніх пару роках за сягнув там луч сьвітла, правди і науки і з наскрізь кацапських сіл, виступили чисті українські громади, де дуже гарно розвивають ся товариства „Січ“ і читальні „Качковського“ переробились читальні „Просьвіти“. В Америці виселенці з тих сіл завдяки пануючому у них москвофільству дуже скоро польщили ся і переходили до польських „косяцьолуф“ а навіть встидали ся того скарбу найдорозшого для кождої людини — своєї рідної мови. І так було до недавна. Аж минушого року, за почином п. Ів. Петрика і інших свідоміших людей прощено п. М. Поляка в Філадельфії, Па. о поміч в цілі основаня своєї руської організації. Д. Поляк радо прибув до нас і засновано „Бр. сьв. Володи-мира“.

(Мимоходом тут зазначимо, що д. Поляк старався, аби ми вписали ся до тов. і читальні в Філадельфії, але що нам за далеко туди, диятого ми уважали за відповідне основати на місці).

Помимо того, що наші люди повільні до всякої організації а до того роботи устали, наше Братство не упало, а противно зросло; днес ми вже єємо

відділом „Р. Н. Союзу“. Але само Братство не могло бути достаточним. Як кажуть: Чоловік не живе са-мим словом Божим, але і хлібом“ тож і нам треба було чогось більше: Науки, сьвітла. —

І от в роковини заснованя Братства, у нас скликано збори, на котрих засновано читальню „ім. Січинського“. Читальня дуже гарно розвиває ся; старші і молодіж радо сходять ся; читають, сьвівають, словом просьвіщають ся. З вихованих в кацапськїм дусі і темряві людей, днес стають щирі і горячі патріоти-Українці.

Не від річи було б згадати й те, хто найбільше трудиться для нашого братства і читальні. Першим енергічним і тактовним провідником єсть д. М. Поляк, котрий всегда доводить до нас і веде товариствами. Рівнож на повне приананє заслуге д. Ів. Петрика, що цілком безінтересно, навіть з шкодою власних інтересів відступив хату для читальні. Коріляк, Остап, Паславский, Шагала й інші не мало причиняють ся до розвитку наших організацій. Честь кому честь!

П. Козарський.
М. Моліцький.

Ніч Вифлеємска в Кокус. Н. Й.

Щоби упримити Сьвята Різдвяні, в сам день Різдва Хр. в четвер дня 7. лат. Янв. 1909р. відіграють аматори в парохії Кокус.

Ораторію сценічну „Ніч Вифлеємска“ в галі церковній під управою свого дяко-учителя д. Филипа Тимкевича.

Спішіть на се представленє чесні краєне так місцеві як і з сусідних парохій, а не пожалуйте. Вечер Різдва промине Вам мило і весело як ніколи.

Початок о 8 год. вечер. Вступ 25 цнт.

На се представленє на дохід церкви запрашає всіх щиро-сердечно

Кружок Аматорів
в Кокус.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛ. ЛН
Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ

"SVOBODA"
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
134 Hudson St., New York, N. Y.
Published by
Little Russian Nat'l Union of
America.

Rev. P. Poniatyshyn,
Superintendent.
411 Washington Ave.,
Elizabeth, N. J.
Anth. Curkowskyj, editor.
184 Hudson Str., New York.
K. Kirczow, manager.
134 Hudson Str., New York.
Terms: Two dollars a year.
Established 1893.

Advertising rates furnished on
application.

Entered as second-class matter
December 21, 1906 at the Post
Office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.

"Свобода"
видається для руського народу в
Америці і орган "Р. Н. Союзу",
виходить щотижня в четвер і
коштує:

в Америці на 12 місяців...\$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців...\$1.00

Оплачувати газету треба все-
гда з гори.

Гроші треба посылати в ре-
дигуванім листі, або через
експресовий, або поштовий по-
рядок (money order). Money
order, то є карточку, котру дста-
є від почтара або агента на
експресовій офісі, пішлив нам,
то без того ми не годні грошей
вистати.

Адрес:
"SVOBODA"
134 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби его адрес змі-
няв мусить подати нам, крім
поштового, також свій старий адрес.

Справа Рудовича.

Спить російський цар,
але і кризь сон ввижають
ся йому вічно „вороги“, які
хотіли його скинути з пре-
стола та завести у Росії на-
родню республіку. Гарма-
тами і кулями вдалося
йому підтримати свій ко-
либачийся престол і днес
він по всім умовам вилво-
дує своїх „ворогів“, щоб
казнити і віплати їх безпо-
щадно. За два останні роки
вивішано і розстріляно біль-
ше як 2 тисячі людей. Але
на сими своїми ворогами
вважається цар не лиш по
своїй державі, але пороз-
килав своїх шпигів по усіх
других, чужих державах
щоб свідчили за утішними
революціонерами. Передов-
ий много таких шпигів по-
казало у Америку, а о-
собливо вельми багато їх е
в Нью-Йорку і Шікаго, де
живе найбільше російських
мігрантів. Вони шпигують
а Росіянами, і на кого е
лиш якась заціпка, сего
ейчас арештовують і жа-
ють від тутешнього уря-
ду його видачі, як злочин-
ця. Таке було в Нью-Йорку
селанином з Прибалтійсь-
кого краю в Росії, Пу-
рен, таке случилося тепер
нова з другим селанином
тогож краю, Рудовичем
Шікаго. Його, як попе-
дно і Пурена заарешто-
вано як злочинців. На ділі
они були тільки членами
революційної міліції і вою-
вали з царськими військами

і баронами. Як виходить
з протоколу царських шпи-
гів їх обжаловує ся о вби-
ствах. Свідки доказують
знова, що убиті були царсь-
кими шпигунами, які ви-
давали революціонерів ко-
закам, драгунам і поліції.

Царський вступник до-
казував що сї вбивства бу-
ли кримінальні і що в Росії
зовсім не було ніякої ре-
волюції. Оборонці Рудовича,
на доказ, що в Росії була
революція завітали посла-
до другої Думи, Л. Ф. Ге-
руса, який візнав на суді,
як почала ся і як вела ся
революція в Росії. Другий
свідок Юров, доказав, що
ті, яких протокол царських
вступників подає як вби-
тих, зістали вбиті на під-
ставі засуду соціал-демо-
кратичного комітету за
шпигунство і за видаване
людий на розстрілюване
козакам і драгунам.

Свідок сам був в тім
комітеті, сам його підписав
і сей приказ виконав хто
другий, а не Рудович. Не
оглядаючи ся на такі до-
кази, що се діло чисто по-
літичної натури а не зло-
чинне комісіонер Фут при-
судив видати Рудовича царю.
Такого присуду ніхто
не надіав ся. Сейчас в Ші-
каго почали збирати ся
масові мітинги, щоб запро-
тестувати проти такому
присуду. Для оборони
Рудовича і других йому
подібних емігрантів осно-
вано в Шікаго товариство,
яке днесє числить уже 100
тисяч членів. Скрізь, по
всіх сторонах повстають
відділи сего товариства, я-
кі скликають мітинги з
протестом проти видачі
Рудовича царю. В місті
Денвер, столиці стейгу
Колоредо сам губернатор
скликав такий мітинг. В
Шікаго по всіх церквах
святенники говорять про-
повіді проти видачі Рудо-
вича. Студенти шікагівсько-
го університету скликали
рівнож студентський мі-
тинг на яким протестували
проти видачі Рудовича о-
причинникам царя.

І е надія, що американ-
ський народ уживе всіх сил,
щоб пригадати своїм уряд-
никам, що політичних емі-
грантів під ніяким услівем
не вільно видавати другим
державам.

Де-ж закон, щоб не видавати політичних проступників?

Три слова.

Пройшов тиждень, як по-
явила ся на мойому столі
телеграма з трьох слів: „Фут
присудив видати.“ Вона і
днесє там лежить. Рука не
піднімає ся кинути її у кіш,
поміж другі папери. Кож-
дий раз, як підходжу до
стола, очи приковують ся
до сірого шматка паперу і в
моєму блискають слова:
„Фут присудив видати.“
Сї слова впали на мене не-
наче грім, бо я лишив су-
дову салю у повній надії,
що комісіонер Фут не мен-
че від мене переконаний,
що Рудович зовсім не е

кримінальним проступни-
ком.

Ошибка.

Але я ошиб ся, а вімною
і другі. Ошибли ся ті, що
читали по часописях про
діло Рудовича; ошибли ся
ті, що своїми власними у-
хами слухали доказів Рудо-
вича, але більше всіх о-
шибли ся ті, які пережили
в Росії сю важку годину,
яка тисячі людий завела на
руштоване, завела сотки
тисячів в тюрму і на ка-
торгу, 150 тисяч заставила
глядіти прикюту в чужих
сторонах, а Рудовича і Пу-
рена крім того зробила еще
підсудними перед амери-
канськими комісіонерами
Шильдом і Футом!...

Що думали земляки Рудовича.

Оборонці Рудовича опо-
ломлені. Його свідки збен-
тежені, а його земляки гір-
ко говорять: „Хиба Рудо-
вич не стояв в одній і тій
самій революційній армії
разом з нами? Хиба він не
був так палким патріотом і
не бажав так горячо шаста
і долі своїму народови і
вітчині, як ми? Хиба він
не переживав радісних на-
дій на те шасте як і ми,
коли то революція брада
верх і хиба він менче нас
терпів і страдав в неудачні
часи? Хиба йому не при-
ходило ся в сї гіркі годи-
ни голодати і мерзнути на
морозі, ховаючи ся по лі-
сах перед троякими дра-
гунами, шпіонами і коза-
ками? Хиба не приходило
йому дрожати за судьбу
своеї рідні, своїх близьких
товаришів і приятелів, яких
кожного часу могли допи-
тувати при помочи торту-
рів, як се стало ся в 8-ми
літню дочкою другого та-
кого „проступника“, Івана
Пурина і многими другими?
Чи він провинив ся більше
від других?.. Хиба тим, що
царські агенти не поспіали
еще написати на нас жа-
лоби, в якій по указу його
імператорського величества
стояло-б написано, що і ми
всі єсмо злочинці!...

У Рудовича, як і у нас
усіх була тільки одна од-
нісенька ціль: стоптати газ-
доване царських баронів, у-
ничити царське тиран-
ство а на се місце устано-
вити горожанську рівність і
демократичну республіку.
Ся ціль казала нам іти під
ворожі кулі, в іма сєї ділі
до днесє носимо на нашо-
му тілі сліди від сих куль.

Поранені в битвах

з царськими військами
на суді Рудовича.
І се була правда. Коли-б
так було зроблено пере-
смотр публіки, яка була
на суді Рудовича так судія
і народ вельми були-б зди-
вовані. Вони-б побачили там
людий, на яких тілі лиш-
ли ся сліди від драгунсь-
ких і козацьких куль. Між
ними були і такі, що при-
вели сї кулі в своїм тілі,
які можна домацати ся паль-
цями.

Сї рани кличуть до Аме-
риканського людю вступити
ся за Рудовичом і Пу-

рином і не дати їх царсь-
кому катови. Свобідний а-
мериканський народ пови-
нен тямити за революціо-
нерів, які бороли ся за сво-
боду проти тиранства ан-
глійських королів, які бо-
роли ся проти рабства і за
неволі свого народу і
сказати коронованому ка-
тові: „Проч а закрівавле-
ними в крови навинного
людю руками!... Свобідний
народ Америки не знизить
ся стати рабом тирана-
царя!..“

Л. Герус.

Голос Київської „Ради“.

З приводу „60 літя воло-
діня Франца Йосифа I.“
читаємо в київській „Раді“
таку статтю:

Минає 60 літ. як (2 дек.
нов. стилю 1848 р.) всту-
пив на престол Австро-
Угорщини теперішній ці-
сар Франц Йосиф I. Сей
60 літний ювілей володіня
свого цісаря святкує сьо-
годня вся Австро-Угорщи-
на; а що під панованем
Франца Йосифа I. живе та
кож 4 мільони наших бра-
тів, то й ми скажемо з при-
воду сього свята декілька
уваг.

Першим ділом молодого,
18-літнього цісаря було зне-
сти конституцію, яку народи
Австро-Угорщини виборили
собі в 1848 р., в році „весни
народів“, і повернути на-
зад абсолютизм, під яким
народи держави стогнали
ще 20 літ, аж поки полі-
тичне положенє в державі
і невдачі заграничної полі-
тики примусили абсолют-
ного володаря згодити ся
таки на конституційну
форму правління. Сих 20
років реакційного абсолю-
тизму важко відбили ся на
долі народів держави; їх
розвиток насильно спине-
но, борці за волю з 1848 р.
почасті вигинули, по час-
ти ж зневірили ся й пішли
на компроміси, а в резуль-
таті конституція 1867 р.
вийшла богата гіршою від
конституційних здобутків
1848 р.

Конституція 1867 р. не
задовольнила народних мас,
бо політичне панованє над
ними віддала в руки вис-
ших клас і не дала вільно-
го простору для розвитку
окремим національностям
Ділячи державу перше всьо-
го на дві половини, ав-
стрійську й угорську, а
потім кожду з тих полови-
ще на так звані історичні
краї, в котрих одна наці-
ональність мала перевагу
над другою, конституція
1867 року в австрійській
половині держави віддала
панованє Німцям і Поля-
кам, а в угорській Мада-
рам над усіми иншими на-
ціональностями. А діставши
раз панованє в свої руки,
пануючі національності так
зуміли укріпити свій „на-
ціональний стан володіня“,
що навіть заведене загаль-
ного виборчого права до
австрійського парламенту
в 1907 р. не принесло на-
ціональностям поневоле-
ним національного визво-
лення.

В Австро-Угорщині, так
само, як і в Германії, не
вважаючи на конституцій-
ні форми правління, осо-
бистий вплив монарха на
державні справи все таки
дуже великий. І через те
за теперішній дер-
жавний лад Австро-
Угорщини у великій
мірі відповідає осо-
бисто Франц Йосиф I.,
бо се-ж з його волі по-
ставлено такі основи
під той лад.

Особливо можна се
сказати про Галичину
і про положенє нашо-
го народу в тім краю.
Не вважаючи на те, що
основні закони австрійсь-
кої конституції признають
за всіма народами держави
національну рівноправність,
наш народ в Галичині від-
дано під повну політичну
перевагу Поляків. І харак-
терна річ, що зроблено се
не стільки конституційно
законодатним шляхом, себ-
то через згоду парламенту,
скільки власне дакую-
чи особі монарха. Май-
же всі постанови про пе-
ревагу польської мови над
українською в публічних
урадах, далі постанови про
польський характер львів-
ського університету, се
самі цісарські або міністер-
ські розпорядження, а не
конституційно-законодатні
акти. Так само ті постано-
ви, якими польська біль-
шість галицького сойму
старала ся забезпечити свою
перевагу над українським
народом в Галичині, пере-
ступаючи дуже часто ком-
петенцію краевого сойму,
мають свою законну силу
тільки через цісарську сан-
кцію. Одним словом, що
тільки можна було зроби-
ти, щоб супереч конститу-
ційному принципowi наці-
ональної рівноправности
зробити Поляків панами
українського народу, все
те зроблено, а монарх на
все те давав свій дозвіл.

Польсько-шляхотські по-
літики нераз хвалили ся,
що польське політичне ста-
новище в Галичині опи-
раєть ся на їх особистих від-
носинах до монарха. Тепер
же, коли дакуючи тим осо-
бистим відносинам поль-
ське панованє над українсь-
ким народом укріплено,
польські демократичні по-
літики старають ся забез-
печити те панованє кон-
ституційно-законодатними
актами. Таким актом е
прим. виборчий закон до
парламенту.

Український народ в Га-
личині, памятаючи важку
панщину, яку він робив
польським поміщикам до
1848 р., всі ті полекші і
свободи, які він здобув,
дакуючи конституційному
ладови, довгі часи припи-
сував се особистій доброті
монарха, його спеціальній
любові до українського на-
роду. І довгі часи галицькі
Українці гордили ся своєю
лояльністю до габсбургсь-
кої династії, величали себе
„Тирольцями Сходу“.

Яке глибоке було се пе-
реконеанє про любов Фран-
ца Йосифа I. до українсь-
кого народу, се найкраще
видно з того, що ще в 1895
р., коли тодішній наміст-

ник Галичини гр. Казимір
Бадені перевів вибора до
сойму в нечуживаних наду-
житими проти українських
кандидатів, серед українсь-
кого народу з стихійною
силою зродила ся думка
масової депутації до ціса-
ря, щоби пожаліли ся пе-
ред ним на польсько-пана-
хотське правління. Але по-
ки депутація приїхала до
Відня, гр. Казимір Бадені
був уже президентом мі-
ністрів, себ то найбільш
довіреною особою у монар-
ха. Депутацію прийнято у
Відні незвичайно холодно.
Цілої депутації в цісарсь-
ку палату не впустило, а її
делегатам цісар зробив ви-
говор, що така масова де-
путація се непотрібна стра-
та грошей і непотрібна по-
літична демонстрація, тай
відправив їх з словами: „A-
dieu, meine Herren“.

З того часу український
народ в Галичині починає
щораз більше пізнавати,
що його віра у прихильність
монарха не мала ніяких
реальних основ, та що ту
дрібку свобод, якими він
користуєть ся, треба зав-
дачувати тільки боротьбі
народів за конституцію.
І 60-літний ювілей володі-
ня свого цісаря наші га-
лицькі брати зустрічають
з гірким почутєм, що те
польське панованє над ни-
ми, яке робить конститу-
ційні права для них неіст-
нуючими, се у великій, ко-
ли не головній мірі наслі-
док „особистих“ відносин
Франца Йосифа I. до їх
гнобителей — польської
шляхти.

Хтоб хотів студіювати медицину?

Много наших старо-кра-
євих студентів і учеників
приїхало в Америку з гад-
кою, кінчати своє образо-
ванє на вольній землі. Де-
котрі з них попробували
по троха біди а далше ви-
нулись одні на услуги вся-
ким народним зрадникам а
другі працюють по майнах
або фабриках. Не їх вина,
що їх мрії позістали тільки
мріями. Вина у тім голов-
но, що вони неєвдомі
відносин, не знають зви-
чайно куди кинути ся, а
порадити їм нема кому.
Позаяк я сам також уже не
мало перейшов та маю уже
деякий досвід, тому думаю,
що не від річи буде, нако-
ли подам братам своїм ра-
ду і інформації, в який
спосіб моглиб сповнити свої
мрії.

Найлучші інформації мо-
жу подати для тих, котрі
хотілиб учащати на меди-
цину. Не знаю добре, які
по иньших містах обстави-
ни і вимоги, і тому подані
інформації будуть відноси-
ти ся лишень до універзи-
тету в Чікаго, Ілл.

Наука медицина триває
поки-що 4 роки, дентисти-
ка всего лиш 3 роки. Ви-
кладів можна слухати в день
або у вечір. Шкільня опла-
та за рік виносить 100 дол.
если платять ся з гори,
коли-ж місячними ратами то
150 дол. Англійський язык
не доконечний. Вступних
іспитів не складає ся нія-
ких. Іспити медичні скла-
дає ся письменно. Наука
відбуваєсь в сей спосіб, що
дома учитись (для здібні-
ших) уже нічого не треба.
При вступі не треба ніяких
свідощів. У нашій школі
в Чікаго тепер е нас 5 У-
країнців. Близні інформа-
ції уділю всякому охотно.
Марку на відповідь про-
сить ся залучити.

Сьвітенький Іван
Chicago Ill.
North Park av. 693.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Покровитель і почетний член
Р. Н. Союзу.

Преоосвященство Стефан Со-
тер Ортинський, перший русь-
кий єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1908—1910.

Духовний управитель:
Михайло Балон,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg,
Pa.

Председатель:
Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-председателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-председатель:
Федор Гут. Кульчицький
Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.

Андрей Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чергін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
Д. Добротвор, 25 Chesnut Str.
Yonkers, N. Y.

Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, Chicago, Ill.

Директор друкарні:
С. П. Понятинський, 411 Washing-
ton Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Ант. Цурковський, 184 Hudson
Str., New York, N. Y.

Менеджер друкарні:
В. Кирів, 184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

Головний організатор:
Мих. Беля,
56 Hamilton Str., Holyoke, Mass.

Ч. 791. КВІТ 200.00
на двіста дол., котрі п. Ста-
ніслав Кустратримав як надз-
вичайну допомогу за утрату
руки з Головної Каси Р. Н.
Союзу в Америці.
St. Louis, Mo. дня 22 деп. 1908.
Станіслав Кустратримав.
Свідки:
Милиян Дзубін
Григорій Копча
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 14.
Мих. Ризик, прде.
Ст. Макара, секр.

Ч. 793. КВІТ 100.00
на сто дол., котрі п. Яков
Рудавський отримав як надз-
вичайну допомогу за зломане ноги
з Гол. Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Alden St. дня 19 декабря 1908
Яков Рудавський
Свідки:
М. Михалишин
Н. Галайда
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 72.
Прокіп Судик, прде.
Н. Галайда, секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

Ч. 706 КВІТ 50.00
на п'ятдесят дол., котрі п.
Василь Запоточний отримав як
надзвичайну допомогу з Голов-
ної Каси Р. Н. Союзу в Аме-
риці.
Pittsburg, Pa. дня 16 деп. 1908.
Василь Запоточний
Свідки:
Николай Войтович
Юлій Бережніцький
Від місцевого Уряду Р. Н. С.
в Америці, від 53.
Н. Войтович прде.
Ю. Бережніцький секр.

ли свою належитість за рік
1908, бо в противний разі буде
випущений так з брагтва як і
з Союзу. Брагтво буде при-
мати нових членів в місяці
січня і Лютім без вступного.
Ваверчак прде.
Гаврилко каср.
Кукуруза секр.

NEW YORK, N. Y. тов. „За-
порозька Січ“, від. 117 подає
до прилюдної відомості, що річ-
ний мітинг відбуде ся дня 2-го
січня 1909 р. в галі під ч. 167
E. 4th Str. Справоздана касове і
вибір нового уряду. Кождий
член мусить безумовно явити
ся під загрозою кари 50 цнт. а
урядник 1 дол. Взяв ся чле-
нів вирівняти свої довги, бо
член залягаючий з довгом біль-
шим як 3.00, стратить право го-
лосу.

Уряд товариства.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

пошукання знайомих, оголо-
шення балів, представств, схо-
ди і т. п. друкує в „Свободі“
по ціні одного цента від слов
за оден раз. Гроші треба при-
слати наперед.

Роздештвенне

Преставпене

уладжують Клівлендські гр. кат.
руські школярі під управою Ів.
Поппа.

Відбуде ся дир 9. Януара 1909 р.
в Starn Turn Hall
1108 Kenilworth ave. S. W.
Вступне слово..... О. Е. Бурик.
Адам..... Ів. Мішко.
Ева..... Анна Бабінчак.
Сатана, зводителъ Еви. Ів. Мітро.
Ангел, що виганяє з раю.....
Марія Клим.
Цар Іред..... Йосиф Гладіш.
2. жовнярі Ірода..... Ів. Ванік і
Ів. Ількович.
2. комісарі Ірода..... Ів. Секерак
і Георг. Гладіш.
Три парі..... Ів. Сувак, Йосиф
Синяк і М. Бабінчак.
Рабін..... Йосиф Каплярка.
Звіздар..... К. Секерак.
Селянин..... Йосиф Синяк.
Катерина, его жена Кат. Синяк.
Олена, її мати..... М. Гопковська.
Ангел..... п. Анна Бурик.
Ст. Бача..... Мих. Ратіца.
Желане народу, відселямъ.....
Анна Петрус.
Пастірі і Ангели.
Роздештво Ісуса Христа.
Початок о год. 7-йй вечер.
Вступне: родина або самотний
мушина 40 цнт., дівчина 25 цнт.
Сердечне повитаємо наших
Русинів.
Церковний Комітет.

ХТО МЕНІ ЗАПЛЕ

докладні адреси своїх знайомих,
працюючих тепер по робочих
плейзах, дістане даром від мене
великий образковий календар
або красну книжку до молени.
Адреси належить засилати до:
John Nemeth,
457 Washington Str., New York

ПОЗІР!

В дуже добрім місці стор на
продаж. Найліпше місце для Ру-
сина. Голосити ся до Knyharni
808 Carson St., S. S. Pittsburg,
Pa. 52—3

ПІВЕЦЬ ЦЕРКОВНИЙ

пошукує посади дякоучителя.
Ласкаві зголошення під адресою:
Павло Чичота
Northampton, Pa.

ВІДКРИТА ПЕРЕДПЛАТА

на літературно-науковий
двотижневник
„БУДУЧНІСТЬ“
Видає: Редакційний Комітет.
Річна передплата в Америці
2 доларя на рік.

В „Будучности“ беруть участь
найзнаменитші українські письмен-
ники. На жадане висилають
ся оказові числа. Адресувати:
Львів, Вірменська 25,
в ред. „Будучности“.

Вірменська 25,
в ред. „Будучности“.

Вірменська 25,
в ред. „Будучности“.

Вірменська 25,
в ред. „Будучности“.

Вірменська 25,
в ред. „Будучности“.

Вірменська 25,
в ред. „Будучности“.

Вірменська 25,
в ред. „Будучности“.

Вірменська 25,
в ред. „Будучности“.

Вірменська 25,
в ред. „Будучности“.

Вірменська 25,
в ред. „Будучности“.

Вірменська 25,
в ред. „Будучности“.

Вірменська 25,
в ред. „Будучности“.

Вірменська 25,
в ред. „Будучности“.

Вірменська 25,
в ред. „Будучности“.

Вірменська 25,
в ред. „Будучности“.

Вірменська 25,
в ред. „Будучности“.

Вірменська 25,
в ред. „Будучности“.

Вірменська 25,
в ред. „Будучности“.

Вірменська 25,
в ред. „Будучности“.

Виназ членів Р. Н. С.

за місяць Листопада 1908 р.

Відділ	На під- писку	На по- смерт.	Дати	Відділ	На під- писку	На по- смерт.	Дати
1	239	949	108	58	15	5	
2	56	—	2	109	32	1	2
3	222	830	110	26	—	—	
4	85	518	111	7	9	—	
5	74	—	8	112	7	5	3
6	91	—	2	113	30	—	
7	142	531	114	44	—	—	
8	41	132	115	31	—	—	
9	77	—	21	116	11	3	1
10	93	1027	117	25	4	1	
11	28	—	8	118	6	—	
12	81	3	7	119	24	—	
13	25	1	5	120	51	—	11
14	85	2320	121	146	1	86	
15	32	—	—	122	45	3	—
16	212	316	123	158	18	9	
17	25	—	—	124	27	18	—
18	30	—	15	125	—	21	—
19	74	841	126	32	—	2	—
20	62	411	127	14	—	1	—
21	15	—	4	128	15	1	4
22	3	—	—	129	47	—	10
23	40	—	7	130	18	5	2
24	19	1	2	131	4	—	—
25	49	3	3	132	30	4	10
26	38	—	2	133	—	—	—
27	49	736	134	34	—	—	—
28	126	2715	135	11	—	—	—
29	29	120	136	20	1	5	—
30	81	816	137	10	—	—	—
31	39	—	—	138	6	3	—
32	48	—	6	139	26	—	—
33	207	6107	140	42	—	5	—
34	18	—	—	141	13	2	—
35	38	—	5	142	11	32	—
36	38	—	18	143	48	—	—
37	48	117	144	17	16	12	—
38	80	513	145	19	—	—	—
39	45	4	5	146	14	—	—
40	117	513	147	21	1	7	—
41	37	4	—	148	22	1	—
42	51	745	149	15	—	—	—
43	35	—	10	150	12	—	—
44	10	1	—	151	—	9	—
45	37	8	9	152	41	—	—
46	160	143	153	14	3	—	—
47	58	1	7	154	30	—	—
48	110	10	8	155	11	8	—
49	14	—	—	156	6	—	2
50	11	1	—	157	31	3	4
51	37	1	—	158	29	2	—
52	45	3	—	159	21	10	—
53	214	2058	160	18	6	—	—
54	11	4	1	161	20	—	—
55	80	412	162	15	5	—	—
56	34	1	5	163	21	1	—
57	20	1	—	164	13	5	—
58	105	733	165	34	5	—	—
59	23	5	5	166	48	—	—
60	1	8	6	167	15	3	—
61	78	—	2	168	12	4	—
62	71	119	169	29	1	1	—
63	76	—	8	170	13	10	—
64	4	—	—	171	3	6	—
65	71	4	8	172	9	—	2
66	36	6	3	173	21	2	—
67	154	211	174	29	—	—	—
68	15	113	175	9	—	—	—
69	31	3	2	176	10	—	—
70	40	49	9	177	6	—	—
71	24	—	—	178	6	6	—
72	59	—	26	179	28	—	—
73	11	2	3	180	15	—	—
74	18	—	—	181	11	—	—
75	25	—	1	182	15	4	—
76	14	4	1	183	15	4	—
77	18	—	—	184	37	—	—
78	163	2	—	185	51	—	—
79	21	1	—	186	32	—	—
80	61	—	—	187	8	14	—
81	22	—	9	188	19	5	—
82	105	—	16	189	28	—	—
83	5	8	4	190	15	29	—
84	55	—	—	191	38	—	—
85	162	311	192	10	7	—	—
86	58	—	1	193	9	—	—
87	17	1	9	194	8	12	—
88	8	2	9	195	16	—	—
89	17	—	—	196	53	—	—
90	22	1	2	197	26	3	—
91	53	15	1	198	35	18	—
92	78	40	—	199	21	5	—
93	18	—	—	200	11	5	—
94	37	16	1	201	14	1	—
95	50	8	—	202	9	36	—
96	56	1715	203	3	50	—	—
97	11	1	3	204	3	19	—
98	29	2	8	205	29	16	—
99	69	34	7	206	15	—	—
100	14	5	—	207	44	7	—
101	—	9	—	208	52	5	—
102	63	1	2	209	32	—	—
103	14	—	—	210	13	12	—
104	113	5	27	211	12	17	—
105	7	10	4	212	21	—	—
106	43	23	2	213	8	14	—
107	42	813	214	30	10	—	—

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Грудень.

31	Святий, Клявдії, 30ї
1	Бонифатія мч.
2	Ігнатія Богоносця
3	29 і пер. Родд. Юліан.
4	М. Анастасій мч. Хрес.
5	В. Тодула Саторніна
6	С. Павел. Родд. Свг.

По причині пильних робіт при календарі Сокова, се число виходить лише на 1-й сторони.

Ред.

— Місто Пітсбург, Па. переживає небувалу сенсацію. Сімох членів міської ради, виступаючи в сею передісторію, одного знамого банкіра і його касира для 22-го грудня арештовано під закидом переступовання законів і підкупів. Один з головних закидів, що вони брали «лапівки» або не попустили до закупки мостів, які могли дати певну частину грошей, давніше Алегені з Пітсбургом. Місто Алегені минулої весни поділено з Пітсбургом і вирішено закупити мостів, що дучать обі теперішні ділянки. Однак фінансовий комітет ставив усе величезні перешкоди до ціну мостів піднесено так в гору, що було впродовж неможливо їх купити. І доперва тоді перейшла ухвала на закупку цих мостів. В сей сам спосіб поступовано в усіх важливіших справах — частина радних міста Пітсбурга не забувала про свій власний карман.

— Для 23-го грудня, дві мінулі перед снушенням куртини вибухнуло огню в Нью-Йоркській театрі Herald Square. Лишень завдяки зимній крові режисерів не вибухнула паника поміж публікою і ся зовсім спокійно, не перетворюючи нічого злого вийшла з театру. Мертві посидів, опущаючи салю почули підозрілу спаленнину. Актори і акторки не вояли навіть перебраться ся і в костюмах повзбігали на улицю. Внаслідок сього огню на разі перестав існувати один з найстаріших театрів в Нью-Йорку.

— Дни 8-го с.м. обом законодатним палатам в Вашингтоні пропонує президент Рузвельт проєкт закону, після якого уряд дістав би власть, на случай дійшої, або грозячої війни покликати армію «добровольців». Сей новий Рузвельтов проєктований закон, має узагальнити існуючі до тепер в тім напрямі закони. Після сего проєкту, в разі воєнної небезпеки губернатор має власть кожного здібного до носіння зброї горожанина перемінити в жовніра. Ся армія в часі спокою не має державну коштувати ні цента. Як каже сей проєкт, кожний горожанин Злучених Держав від 18-го до 45-го року життя становить частину армії і кожної хвили може бути покликаний до служби. В разі війни армія Зл. Держав складала б ся з трьох частин: сталої армії, національної гвардії і сей армії «охотників». Сю третю частину армії може покликати президент, коли гадає, що грожить країні небезпека війни, і то може покликати в спільній від 50 тисяч аж до 2-ох мільонів людей. Відділи сей армії мають налічувати ся пропорціонально до населення етейтів.

— Як жиди туманять мужиків? Унгарському тижневикови «Наука» доносять ось що: Минулого тижня був ся в Бобовицях, і я там не находив нічого доброго. Суть там люди достатньо щасливі, але не суть ошадні: що через тижень зароблять те в неділю у Шимона у корчмі змарнують. Той Шимон купив фонограф, і тому до тої корчми сходять ся з трох сіл люди; коли у Бобовицях в службі Божа, то з церкви просто до Шимона йдуть фонограф слухати, і по 5 крайдарів платять,

хто хоче, аби гуло; жид із облесними бесідами обходять людей і наливає горілки, а люди товщами біжуть не до церкви, а до корчми. На вечірні лиш четвертина людей е в церкві а другі в корчмі, бо там жид гуде. Шимон сьміє ся і у руки плаче, що сям людям не треба ні церкви, ні свята. Шимон у неділю або в свята більше набирав за фонограф, як куратор у церкві.

— Капаєська перефидія. На будинку бурей Ефимовича в Бродях в оноднішнім дни пісарсько-го ювілею повизала побіч австрійської хоругви еще і державна російська синьо-червонобіла! Правда що хороша? Любальність на два фронти двом суверенам: австрійському, но і батиючій! Додати треба, що головою бурей стоїть тепер господин М. О. Глушквич.

— Від 2-го до 16-го грудня вислала Америка до Європи 5000000 доларів, яко «презента свята».

— 3 округів петербурзьких доносять, що в Фінляндії знов розпочалися тяжкі переслідування жидів. Виганяють нещасних царські поїзники з мешкань в поле на мороз та голод а там кишені без майна та окрита гинуть.

— Берлін: 20-го грудня в середніх Німцях далось відчуття трясене землі, котрого осередком був Липск. Рівночасно далось відчуття трясене і східним Тиролю.

— Вшехпольська буча на львівській університеті. — В суботу дня 12-го с. м. відбувало ся на львівській університеті вручування почесного докторського диплому д-рови Кляйнерови. Цісаря заступав намісник Божинський. По скінченій церемонії як намісник був на коридорі, напали на нього вшехпольські студенти з охликами: «ганьба» і «гнись» і обкидали його гнилим яйцями. Намісник утік, майже здрулений зі сходів. Комісарови, який його боронити, поломали шаблю а в додатку дали йому доброго причухана. Потім удали ся під намісництво, по вибивали там шиби і обляли цілу стіну чорнилом. То само зробили і під палатою маршалка Баденього.

— Дня 28-го грудня с. р. навістило полудневу Італію і остров Сіцилію страшне землетрясене. Після донесень ся катастрофа е найстрашнішою, яка лишень ся дучила. В однім лишень місті Мессині згинуло 20.000 людей. Що пощадив землетрус, се знищили філі моря. Осередком землетруса була гора Етна. Цягує і людне місто Мессина замінене в одну купу каміня і звалищ. Двадцять тисяч людей лежить під звалищами або їх пірвали у глибину збури моря. Над берегом моря величезні простори землі запали ся у море. Крім сего міста улягло знищено також і місто Perie, однак покищо брак еще усяких

близших відомостей про розмір катастрофи.

NEW YORK, N. Y. Тов. Тисменця від. 144 подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся 9-го січня о год. 7-йй вечер, під ч. 134 E. 7th St., з слідуємим порядком: 1) справоздане касове; 2) місячні вкладки; 3) вибір нового уряду. Взиває ся членів, щоб кожний явив ся і вирівнав свої залеглості; неявиший ся член заплатити карн 50ц., а урядник 1 дол.

М. Зубрицький, місто-пр.,
П. Підлуський, кас.,
І. Коцький, секр. рек.

Вже вибраним накладом „СВОБОДИ“

КОВЕРТИ

на різдвяний дар для парохій, які після авіаційно щорічно складають парохіями. Оі коверти суть укрешені чудовим образом, а по боках находить ся напись: „Різдвяний дар п. \$.....“

Ціна: 1000 коверт 5 дол.

Адреса:

184 Hudson St., New York

ВСТУПАЙТЕ ДО РУС. НАР.
СОЮЗА.
СОЮЗ ТРАТИТЬ ТИСЯЧ
ДОЛЯРІВ ЗА ЧЛЕНА!

Найбільша чесько-словенська і християнська фірма прапори, гизики, братські відзнаки, шапки та усі річі потрібні для братства в Америці.
ЕМІЛЬ БАХМАН
580 So Centre Ave., Chicago Ill.
Пішіть по наш великий, 60 сторін часячий каталог, в яким містить ся також сотки похвальних листів від всіх славянських братств в Америці. Пішіть до нас по словенськи або по руськи — як хто уміє. Знаємо по руськи читати але відповідати будемо по словенськи.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.

Капітал \$50.000.00. Надвишка і нерозділені зиски \$93.000.00.

Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк в Скулжил Кавнті.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні мовні ордери, драфти і пересилає гроші до всіх частин світа, позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом останніх 5 літ і виносять тепер околом \$500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Руска Агенція Корабельна і Пересилка Грошей

з кав-
цією
15.000
доларів
і під Кон-
тролю
Стейту
Нью Йорк.

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує слідуєчі справи:

Пересилає Гроші до всіх країв по цінах можливо найтан-
ших і як найшорше.
Продає Шифарти на різні лінії корабельні до старе-
го краю і з краю до Америки по найтанших цінах.
Виробляє повноважності, контракти купни і продажні за-
осмотрі підписом консуля; перекладає всякі інші
справи зі судами і старокравних властаті.
Залагоджує справи військові, як увільнене від асотирун-
ку, військової контролі, увільнене від вирав і т. п.
Міння гроші — старокравні на американські і американські
на краєві після біжучого курсу.

Адреса:

Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson Str., New York, N. Y.

Музейні
або
женицькі

35-доларовий годинник лишень за 15.50 на кредит
і сплатити на разі протягом 8 місяців. Найбільша ефе-
та і спосібність, яка коли могла бути. Оі хоромі годин-
ники, з золоченими грубо ковертами і артистичне вирі-
шаними після найновішої моди, гарантує ся на 25 літ;
они однак можуть вистати на ціло життя. Можете
вирішити собі в поміж: Elgin, Waltham, Hampden або
Tavannes movements. Ворки сїуть найкращі; йдуть
дуже точно і сьуть загальною анімі, як найлучші і
наймоднійші; накручують ся зружкою. Ми жада-
ємо на сї високої вартости годинники лишень 15.50
місто їх дійсної вартости 35 дол. Ми не жадаємо
грошей наперед. Виплате нам Експресом для огля-
нення, а если вам годинник подобає ся і ви будете
доволені в сїй надзвичайно дешовій ціні, то за-
платите агентству експресовому 7.50 і за нериску,
а сей агент віддасть вам сей годинник. Решту, то
є 8.00 дол. ви будете сплачувати місячно по 1.00.
Ми вам віримо без гваранції, без підпису
наперед. Ми не віддаємо ся нашим приятелі і нашим сусідів про нас. Тільки
напишіть ваше замовлені і обіцяйте заплатити. Пам'ятайте, що ви сьєте
в повній посіданні годинника, сейчас по зашляченню сего надатку. Хтоб хотів
заплатити цілу суму за сей хоромий годинник, то для того ми установилимо
спеціальну ціну 13.50.

S. C. Freter & Co., 52 Dearbon Str., Chicago, Ill.

Руский Лікар Doctor S. Robert Schultz

39 East 7th Str. New York.

Телефон 3645 Orchard.

Лічить усякі недуги діточі, мужескі
і жіночі.

Вилічене — сли можливо — гварантує ся.
Лічить після найновіших систем елек-
трикою, та посідає найлучші електричні
машини.

Досліджує при помочи промінів Рентгена.
Nebulitzer — одинокое найуспішніше
средство проти катару при помочи інга-
ляції.

DOCTOR SCHULTZ

39 E. 7th Str., New York City.

поміж 2 а 3 евеню.

Оден з найбільших броварів в Америці.

ПАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ ОПО-
СІВ, ВЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по-Голова від него
коштує сего пива, ніколи не боить
то иншого вже не боєть здорове
буде пити. поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕШТОЮ ХВА-
ЛИТИ, ВО ДОВРЕ САМО ЗА
СЕБЕ ГОВОРІТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,

435 to 455 N. 7-th Str.

SHANTON, PA.

Telephone calls Central Office 2333.
NIGHT CALL 4854.

ВИРОБИ БРАЦКІ

шашлі, шапки, відзнаки,
хоругви, уніформи.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHANTON, PA.

Однокім. руский актор і нотар
«Аль Альману»
Контор прав
ЮЛІАН ЧУЖКА
Консулярний контор.
Залагоджує всі справи в Вашингтоні.
Продає складові і приватні відбери
гроші від докваліт. Справа військові.
Складує контракти, повноважності і всі
інші документи. Даропреступство виставу-
ляції і всі інші річечі. 2-
3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.
Адрес нотарний: JULIAN CZURKA, LL. D.
P. O. Box 372. WILKES-BARRE, PA.

MERCHANTS NATIONAL BANK

Шенандоа, Па.

Капітал 100.000.00 дол.
Надвишка 120.000.00 дол.
Асотири визнє між мільона
доларів.

Се е NATIONAL BANK чар-
терований Урядом Злучених
Держав і під безпосередню кон-
тролю тогож уряду.

Се е одинокий Банк в Шенан-
доа, Па. що має свій власний
будинок, в яким містять ся пошта.
Вкладайте гроші до того Бан-
ку а дистанте від них процент.
Банк сей виплачує що року
тисячі доларів проценту своїм
костумерам, котрі мають в нім
свої гроші.

Там розмірять ся по руськи.
Merchants National Bank
на розі улици Мейн і Лейн,
Shenandoah Pa.

Читайте уважно!

Вертане увагу усіх Ви. Родичів
що одиноким управлінням до пересилки
грошей на стейт Коннектикут е
ГАБРИЛ ДЗІАДУК
130 Main Str., Derby, Conn.

анкий е нотарем публічним і має ка-
вці в стейті в сумі 10.000 доларів.

У всякій справі удавайте ся лиш до
него. Він виробляє повноважності,
контракти купни і продажні і т. д. Зо-
лагоджує справи військові як увільне-
ня від асотирунку, контракти, вправ
і т. п. Продає шифарти на всі ліній
корабельні. Міння і пересилає гроші
до всіх країв.

Току, Родичів, проч в чужини в
удавайте ся лиш до:
GABRIEL DZIADUK
130 Main Str., Derby, Conn.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офісі:
від 8-ої до 10-ої год. рано,
від 2-ої до 4-ої попол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.

Old Phone 1269—B

Іш. з 17 намінями
железничий
годинник
і жінок, накручує
ся без ключика,
позолочуваний,
гваранцію на 20
літ, подвійні ку-
верти красю аві-
зани. Ходить без-
условно точно та
спеціально вробле-
ний для людей, котрі роблять при же-
лезничих, і гварантує ся на 20 літ. Не-
випадкова нагода — Ми випустили сей
годинник на кождо адресу за посилан-
ною (C. O. D.) \$5.75 і за аворотом пере-
сылки, в тим прикладом, що кожний
може його оглянути, і если ему не по-
добає ся — то тоді не потребує платити
ані одного цента. За такий годинник у
аншого купця треба заплатити 30 дол.
Дуже гарний 14 кар. золотом ково-
чений ланцюжок в даромом — до-
дає ся даром до кожного годинника.
EXCELSIOR WATCH CO. 40
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Накладом „СВОБОДИ“ вишли
Папери листові

окрашені гарними вінетами і пор-
тетами наших руских геніт —
Шевченко, Драгоманів, Франко,
Львівський і Богдан Хмельницький.
Продає друкарня „Свободи“ по
ціні 50 пт. а 25 штук. Адрес:
„СВОБОДА“
184 Hudson Str., New York, N. Y.